maart

DUTCH BIRDING

1989

jaargang 11
nummer 1

dutch birding

redactieadres
Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam

redactie
Arnoud van den Berg, Tom van der Have, André van Loon, Dirk Moerbeek (DB Nieuwsbrief 02518-57844), Gerald Oreel (redactiesecretaris 020-730710), Frank Rozendaal, Hans Schekkerman

fotografische redactie
René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel (010-4508879)

productie
André van Loon (coördinatie 020-869608), Dirk Moerbeek (vormgeving), Arnold Veen (distributie)

advertenties
Enno Ebels (015-141652), Jaap Eerdmans

vogellijn
01720-38100

abonnementen
Per jaar f 35 (Nederland) of BF 650 (België en Luxemburg). Overige landen in Europa f 45, buiten Europa f 50. Postbank 41 48 343 ten name van Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam. Bankrekening 54 93 32 065 van de ABN bank (Amsterdam) ten name van Dutch Birding Association, Amsterdam. Postrekening België 000-1592468-19 ten name van Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Voor inlichtingen, abonnementen, adreswijzigingen en klachten kan men zich richten tot: Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Dutch Birding is het driemaandelijks tijdschrift van de Dutch Birding Association DBA. Het publiceert artikelen en mededelingen over de morfologie, verspreiding en verplaatsing van vogels in Nederland en België en elders, vooral in het Palearctisch gebied. Tevens geeft de DBA maandelijks de DB Nieuwsbrief uit, met zeer actueel vogelnieuws uit Nederland en België. De Dutch Birding Association deelt de verantwoordelijkheid voor de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna.

© Stichting Dutch Birding Association 1989. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2828.

zetterij Nico Swanink, Rozenstraat 5, 2011 LS Haarlem
drukkerij Rob Stolk BV, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam

DUTCH BIRDING in samenwerking met **DANUBIA BELGIUM**

NIEUW!

DUTCH BIRDING SERVICE

KIJK EN VERGELIJK !

ZEISS WEST 30 JAAR GARANTIE	f
10 x 40 BGAT (rubber) + speciale tas	1675
7 x 40 BGAT (rubber)	1545
8 x 56 BGAT (rubber)	1895
15 x 60 BGAT (rubber) kompleet	2995
10 x 25 B + speciale tas	750
8 x 20 B	695

OPTOLYTH 30 JAAR GARANTIE	
Alpin 10 x 40 (rubber) + speciaal etui	755
Alpin 10 x 50 (rubber) + etui	825
Alpin 12 x 50 (rubber) + etui	895
Alpin 8 x 40 (rubber) + speciale tas	745
Touring 10 x 40 BGA (rubber) + speciale tas	1345
Touring 7 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	1325
Royal 9 x 63 (rubber)	1495
Telescoop TBS 80 (groen rubber) + 20 x WA lens	1575
Telescoop TBS 80 (groen rubber) + 30 x lens	1545
40 x lens voor TBS 80	175

KOWA 3 JAAR GARANTIE	f
TSN-1 (45°) + 20-60 x zoomlens	1415
TSN-1 (45°) + 20 x WA lens	1280
TSN-2 (recht) + 20-60 x zoomlens	1365
TSN-2 (recht) + 20 x WA lens	1225
TSN-3 (45°) + 20-60 x zoomlens	2280

OPTICRON	
10 x 40 ZWCF (rubber) WA	285
10 x 50 ZWCF (rubber) WA	295
Telescoop (45°, 60 mm) + 20-60 x zoomlens (als Vixen)	895

JAPANSE / RUSSISCHE VERREKIJKERS	
8 x 30 Tento USSR + etui	110
20 x 70 ZCF + etui	625
7-15 x 35 ZCF zoom + kompas	335
8 x 21 mini (rubber) + kompas	315

STATIEVEN	
Slik SL 67	425
Slik M 88	350
Autoraamstatief	115

prijzen incl BTW en porto

wijzigingen voorbehouden

BOVENSTAANDE ARTIKELEN KUNNEN BESTELD WORDEN DOOR HET VEREISTE BEDRAG OVER TE MAKEN OP GIRO 4148343 tnv Dutch Birding Association IN AMSTERDAM, ONDER DUIDELIJKE VERMELDING VAN HET/DE GEWENSTE ARTIKEL(EN). DE BESTELLING WORDT BINNEN DRIE WEKEN GOED VERPAKT PER POST THUISBEZORGD.

INTERNATIONALE VOGELBOEKEN

de gratis kleurencatalogus
ligt weer voor u klaar!

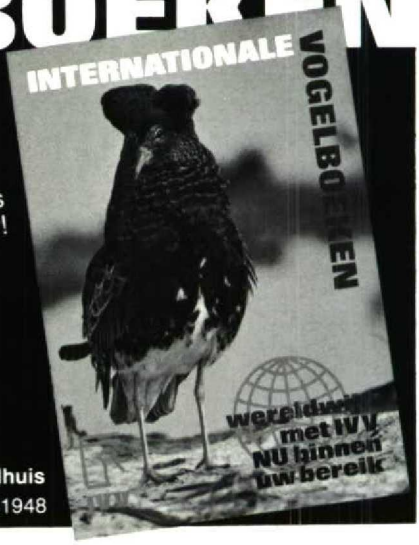

IVV
Internationale Vogelboeken Verzendhuis
Postbus 72 - 6800 AB Arnhem - Tel. 085-431948

Samvinnuferðir-Landsýn
Samvinn-travel

IJSLAND LOKT .....

IJsland, een land van tegenstellingen, is een paradijs voor vogelliefhebbers. Samvinn Travel biedt een specialistische en goed verzorgde reis aan naar de meest interessante vogelgebieden van IJsland, onder leiding van een gespecialiseerde, Engels sprekende gids.

Vertrekdatum: **4 juni 1989.** Terugkeer naar Nederland: **17 of 18 juni 1989.** De belangrijkste plaatsen die bezocht worden zijn: het meer Mývatn (15 eendesoorten!), Snæfellsnes, de zuidkust en de Westman-eilanden.

Een paar voorbeelden van de 80 soorten die op IJsland broeden: **ijseend, brilduiker, harlekijneend, rosse en grauwe franjepoot, raaf, wilde zwaan, stormvogel, papegaaiduiker, Jan-van-Gent, kleine en grote jager, talloze meeuwesoorten, valk, visarend, enz. enz.!**

Een gedetailleerde beschrijving is beschikbaar, en alle verdere informatie krijgt u bij:
Bureau Scandinavie
Vijzelgracht 17
1017 HM Amsterdam
020-232973

"Weet u het Grote Nieuws al?"

Het Grote Nieuws wordt bekend gemaakt in onze zomerkatalogus 1989.
Staat u nog niet in ons adressenbestand, stuur dan vandaag nog de coupon op!

Ik ben geinteresseerd in uw zomerkatalogus 1989. DB
Naam
Adres
Postcode + woonplaats

BEVER ZWERFSPORT

Calandplein 4, 2521 AB Den Haag, 070-883700
Lichtgewicht kampeer-, bergsport-, expeditie-uitrustingen
Den Haag · Rotterdam · Utrecht · Arnhem.

Oriental Bird Club

The Club's region of interest embraces the entire Indian Subcontinent, South East Asia, the Philippines, Taiwan and much of Indonesia and China.

It is open to all ornithologists throughout the world who share an interest in the region's birds and their conservation.

Members receive two Bulletins and a journal 'Forktail' annually, keeping them in touch with the latest developments in Oriental ornithology.

JOIN TODAY

Membership costs £9 (US $15) per annum, or for nationals living in countries within the Oriental region £6 (US $10) per annum.

Write for details or to join (enclosing your fee) to The Membership Secretary, Oriental Bird Club, c/o The Lodge, Sandy, Bedfordshire, SG19 2DL, United Kingdom.

POLLUX - prismakijkers - telescopen

Een ruime sortering van maar liefst 55 modellen van mini 8 x 21 tot observatie 30 x 80, waaronder ook een drietal zoommodellen.

Prijzen vanaf f 125,- voor een eenvoudige 8 x 40 tot f 900,- voor een observatiekijker.

Telescopen in objectiefdoorsnede Ø 50 mm, Ø 60 mm, Ø 70 mm en Ø 80 mm met vergrotingsmogelijkheden tot 60 x. Ook Schmidt Cassegrainsystemen.

Wij beschikken over een eigen reparatiewerkplaats.

Polaris Optische Instrumenten
Nachtegaalstraat 76
3581 AM Utrecht tel: 030-322569

SWIFT, Objectief het verst.

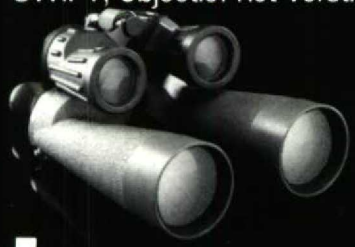

SWIFT

Niet alleen professionals kiezen voor kijkers van Swift. Maar ook mensen die oog hebben voor kwaliteit tegen een scherpe prijs. Swift staat voor Amerikaans-Japanse toptechniek en een perfekte optiek. De bouw is zeer solide. Vandaar de unieke garantie. Vandaar ook aanbevolen door Vogelbescherming (de Cameo en Audubon). Dat zegt heel wat. Neem eens een kijkje. Dan ziet u 't meteen.

SWIFT®

Importeur Benelux:
Technolyt BV Wormerveer Tel 075-282204

Dialyt 8x30 B/GAT+ étui	1359,-
Dialyt 10x40 B/GAT+étui	1675,-
Spiegeltelescoop 30x60 B/GAT met motorfocussering	2429,-

NEDERLANDS GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE FOTO-FILM-EN VIDEO-POSTORDERBEDRIJF.
Alle bekende merken leverbaar. Kijk en vergelijk!

WOLT B.V. Postbus 15 8000 AA Zwolle Tel. 038-211080

architectura+natura
international booksellers
Leliegracht 44 - 1015 DH Amsterdam-C
Telefoon 020-23 61 86 - Holland

Guide to Birds of the Falkland Islands door Robin W Woods *f* **75,65**

A Bird Atlas of Kenya door A Lewis en D Pomeroy *f* **132,50**

DUTCH BIRDING

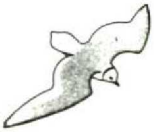

Driemaandelijks tijdschrift voor elke fervente vogelaar!

Schrijf voor informatie naar Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

Dutch Birding-abonnees krijgen 25% korting op een *British Birds*-abonnement!

Kleine Geelpootruiter bij Oosterland in november 1979

Henk H Harmsen

Op 18 november 1979 was ik vogels aan het fotograferen vanuit mijn schuilhut in de buurt van Oosterland Z. Het was fris weer met af en toe een stortbui. Omstreeks 15:00 streek op *c* 100 m afstand in een kreek een ruiterachtige vogel neer waarvan ik veronderstelde dat het een Bosruiter *Tringa glareola* was. De vogel waadde door het water en foerageerde druk waarbij houding en gedrag aan een Groenpootruiter *T nebularia* deden denken. Doordat de vogel steeds tot aan de buik in het water liep waren de oranjegele poten slechts af en toe te zien. De ruiter bevond zich in het gezelschap van enkele Bonte Strandlopers *Calidris alpina*, Tureluurs *T totanus* en Groenpootruiters. In de loop van de middag maakte ik met een 1000 mm lens een serie foto's van de vermeende Bosruiter. De volgende morgen was de vogel nog aanwezig en toen ik mijn schuilhut wat strakker ging zetten liep hij vlakbij en gedroeg zich erg tam.

1 Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes*, Oosterland, Zeeland, november 1979 *(Henk Harmsen)*

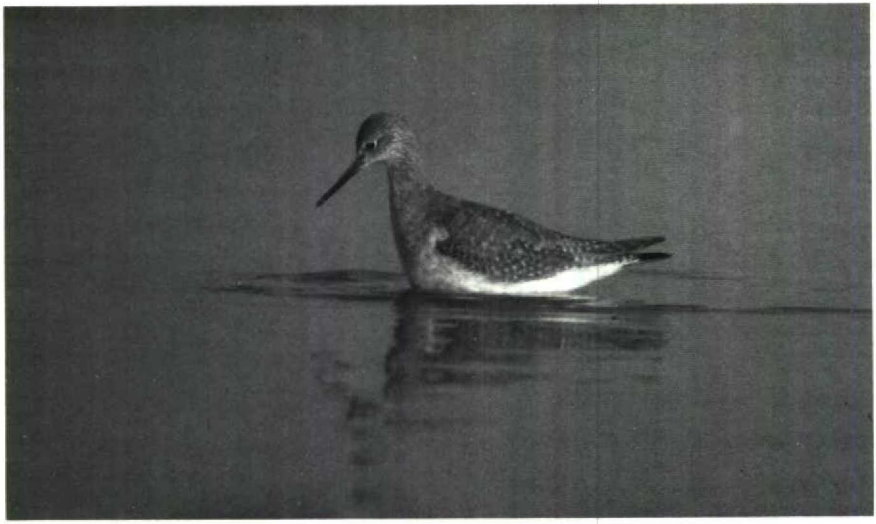

Kleine Geelpootruiter bij Oosterland in november 1979

Nadien was ik het geval min of meer vergeten en had de dia's als Bosruiter opgeborgen. Toen ik echter in de zomer van 1987 in de gelegenheid was vanuit mijn schuilhut van nabij een Bosruiter te observeren en te fotograferen, herinnerde ik mij de vogel van 1979 en begon aan de juistheid van de determinatie te twijfelen. Nauwkeurige bestudering van foto's bracht mij tot de overtuiging dat het in werkelijkheid een Kleine Geelpootruiter *T flavipes* betrof. Dit kon later aan de hand van Hayman *et al* (1986) worden bevestigd.

beschrijving

De beschrijving werd gemaakt aan de hand van de kleurendia's.

BOUW Slanke Tureluur- of Groenpootruiterachtige vogel met vrij lange hals en vleugels; vleugelpunten duidelijk voorbij staart reikend. Handpenprojectie ongeveer even lang als zichtbare deel tertials. Snavel recht, fijn toelopend, fractie langer dan kop. Pootlengte niet zichtbaar door foerageren in diep water.

KOP & HALS Kruin en nek grijsbruin met fijne donkere streping. Korte onopvallende wenkbrauwstreep van snavelbasis verbredend tot aan oog, daarna snel vervagend. Oogring smal, witachtig. Oogstreep donker grijsbruin, van snavelbasis tot aan oog en zeer kort daarachter. Oorstreek grijsbruin gestreept, overgaand in gestreepte zijhals. Kin en keel vuilwit met fijne grijsbruine vlekjes; zij- en voorhals grijsbruin gestreept op witachtige ondergrond. Achterhals egaal grijsbruin.

BOVENDELEN & VLEUGEL Mantel grijsbruin met enkele warmbruine vlekjes. Schouderveren grijsbruin met fijne donkere schachtstreep en vage donkere vlekken langs rand. Kleine dekveren bruin met vrij smalle gesleten vuilwitte randen, donkerst naar vleugelboeg. Middelste en grote dekveren en tertials donkerbruin met regelmatig patroon van ongeveer driehoekige, enigszins gesleten vuilwitte vlekken langs rand. Handpennen zeer donker bruin.

ONDERDELEN Streeptekening van voorhals overgaand in vaag begrensde grijsbruine vlekken op zijborst, snel vervagend op voorflank. Rest onderdelen witachtig.

STAART Staartpennen met vrij brede donkerbruine en smallere witte banden, eindigend met bruine band. Middelste pennen minder contrastrijk getekend dan overige.

NAAKTE DELEN Oog zeer donker. Snavel zwartachtig met okergele plek aan uiterste basis, vooral op ondersnavel. Poot oranjegeel.

GEDRAG Vrijwel steeds foeragerend in vrij diep water, lopend met buik in water of zwemmend. Houding en gedrag herinnerend aan Tureluur of Groenpootruiter.

determinatie

Bij de determinatie is gebruik gemaakt van Cramp & Simmons (1983) en Hayman *et al* (1986). Alle op de foto's zichtbare kenmerken passen goed op een Kleine Geelpootruiter in eerste winterkleed. In het bijzonder wijst de slanke bouw op deze soort: geen andere ruiter heeft de combinatie van vrij lange dunne hals, middellange fijne snavel, ver voorbij de staart reikende vleugelpunten en handpenprojectie even lang als het zichtbare deel van de tertials. De Poelruiter *T stagnatilis* heeft een nog fijnere snavel en minder lange vleugels die door langere tertials voor een groter deel worden bedekt. De Grote Geelpootruiter *T melanoleuca* heeft een dikkere, langere en doorgaans iets opgewipte snavel en langere tertials. Verder zijn de verhoudingen van snavel, tertials en handpennen moeilijk in overeenstemming te brengen met Tureluur, Bosruiter of Witgatje *T ochropus*. Wat betreft het verenkleed en de kleuren van de naakte delen geldt dat bij de

2 Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes*, Oosterland, Zeeland, november 1979
(Henk Harmsen)

Poelruiter voorhoofd, voorhals en borst in november vrijwel wit zijn en de poten vrij donker (hoewel soms heldergeel in het voorjaar) en dat de gele kleur aan de snavelbasis ontbreekt. Juveniele Tureluurs hebben soms een geelachtige snavelbasis en poten maar het gekleurde deel van de snavel is veel uitgebreider dan bij de Kleine Geelpoot en omvat eenderde tot de helft van de snavellengte. Bij Bosruiter en Witgatje is de tekening van de bovendelen in elk kleed ongeveer even levendig als die op de dekveren en tertials. De Bosruiter heeft bovendien een duidelijke, ver voorbij het oog doorlopende, scherp afgezette wenkbrauwstreep. De poten van het Witgatje zijn altijd vrij donker groenachtig, die van de Bosruiter soms opvallend geel, gewoonlijk echter groen- of bruinachtig geel. Het winterkleed van de Grote Geelpootruiter heeft veel weg van dat van de Kleine. Bovendelen, borst en flank zijn echter gewoonlijk wat sterker getekend. Eenderde deel van de snavel vanaf de basis is bij de Grote Geelpoot vrij licht groen-, grijs- of geelachtig.
De driehoekige, door slijtage iets 'ingedeukte' witte vlekjes op de dekveren en tertials wijzen, in de vorm van overgebleven juveniele veren, op het eerste winterkleed. In adult winterkleed zou hier eerder sprake zijn van verse veren met een smalle lichte zoom, onderbroken door donkere vlekjes.
Een aantal belangrijke kenmerken van de Kleine Geelpootruiter is op de foto's

niet zichtbaar en ook in het veld niet waargenomen, zoals pootlengte, kleur van rug en stuit en geluid. Desalniettemin vormen de foto's voldoende overtuigend bewijs voor de determinatie.

voorkomen

De waarneming bij Oosterland is het eerste geval van de Kleine Geelpootruiter voor Nederland. Andere gepubliceerde gevallen bleken onvoldoende gedocumenteerd om voor aanvaarding in aanmerking te komen (van IJzendoorn & de Heer 1985).

De Kleine Geelpootruiter is een broedvogel van toendra en open bosgebieden in Alaska en noordwestelijk Canada. Het is een algemene trekvogel in de Verenigde Staten, vooral in het oosten. Het merendeel van de vogels overwintert in Zuid-Amerika. Een klein aantal verblijft 's winters in de zuidelijke Verenigde Staten. In Europa is de soort vooral waargenomen op IJsland en de Azoren en in landen aan de Atlantische kust. In Groot-Brittannië en Ierland is het een jaarlijkse gast met 190 gevallen tot en met 1986 en een gemiddelde van ongeveer zes gevallen per jaar sinds 1975. In Frankrijk werden tot 1986 19 gevallen bekend, alle sinds 1962. Negen van de Franse gevallen kwamen uit Finistère, Bretagne, en drie uit noordwestelijk Frankrijk (Dubois & Yésou 1986). Elders in Europa is de Kleine Geelpootruiter zeer zeldzaam: België 2, Denemarken 1, Finland 1, Hongarije 1, Italië 2, Nederland 1, Noorwegen 3, Spanje 1 en Zweden 3 gevallen. Drie gevallen in de BRD en twee in Oostenrijk worden momenteel herzien. Op het vasteland van Europa is de Kleine Geelpootruiter vastgesteld in alle maanden van het jaar met de meeste gevallen in mei (6) en augustus (9), september (5) en oktober (7) en één of twee in de overige maanden (n = 36). Dit beeld komt overeen met dat in Groot-Brittannië en Ierland.

summary

LESSER YELLOWLEGS NEAR OOSTERLAND IN NOVEMBER 1979 On 18 November 1979, a presumed Wood Sandpiper *Tringa glareola* was photographed from a hide near Oosterland, Zeeland. Years later, doubts grew on its identification and the photographs were re-examined, upon which the bird proved to be a Lesser Yellowlegs *T flavipes*. Though some of the main characters of Lesser Yellowlegs (eg pattern of back and rump and leg length) could not be seen in the photographs, the yellow legs, the straight and slender bill with only little yellow at the base, the inconspicuous supercilium and the large primary projection made identification straightforward. The bird was in first-winter plumage. This was the first record of Lesser Yellowlegs in the Netherlands, the species recently having been removed from the Dutch list. Its occurrence in continental Europe is briefly discussed.

verwijzingen

Cramp, S & Simmons K E L 1983. *The birds of the western Palearctic* 3. Oxford.

Dubois, P J & Yésou, P 1986. *Inventaire des espèces d'oiseaux occasionelles en France*. Parijs.

Hayman, P, Marchant, J & Prater, T 1986. *Shorebirds: an identification guide to the waders of the world*. Londen.

van IJzendoorn, E J & de Heer, P 1985. Herziening van de Nederlandse Avifaunistische Lijst. *Limosa* 58: 65-72.

Henk H Harmsen, Sportlaan 66, 2566 LC 's-Gravenhage

Reuzenzwartkopmeeuw in IJsselmeergebied in zomers van 1974-76

Edward J van IJzendoorn

In de zomers van 1974-76 werd in het IJsselmeergebied, vooral in Flevoland, een adulte Reuzenzwartkopmeeuw *Larus ichthyaetus* waargenomen. De vogel kreeg veel belangstelling getuige het recordaantal van 25 waarnemingskaarten dat de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna CDNA ontving. De waarnemingsdata staan versnipperd in de jaarverslagen en tot dusver is er geen andere documentatie over het geval gepubliceerd. Het lijkt dan ook zinvol, mede gezien de zeldzaamheid van de soort in westelijk Europa, alle CDNA-gegevens in een publikatie samen te vatten.

1974

In de middag van 22 juni 1974 zagen Wouter Dubbeldam, Ernst Poorter en Menno Zijlstra als eersten de Reuzenzwartkopmeeuw langs de Oostvaardersdijk Fl. Zij herkenden hem dadelijk aan het grote formaat, de zwarte kop en de vrij donkere grijze mantel. Het duurde ruim een week voor de vogel in het uitgestrekte gebied werd teruggezien. Op 30 juni zagen onder anderen Joop Swaab en A B H Wolff de Reuzenzwartkopmeeuw langs de Oostvaardersdijk. Hierna

3 Reuzenzwartkopmeeuw *Larus ichthyaetus*, Flevoland, zomer 1974 *(Herman van Ommen)*

liet de meeuw zich drie maanden lang vrijwel dagelijks zien: tot begin september in de Oostvaardersplassen langs de Oostvaardersdijk tussen paal 19 en 20, en daarna tot 23 september in de Lepelaarsplassen bij De Blocq van Kuffeler FI, bij paal 12.2. Vanaf de dijk kon de Reuzenzwartkopmeeuw op 100-500 m, hoewel vaak met tegenlicht, redelijk worden waargenomen. De vogel stond daarbij in ondiep water of op een zandplaat, veelal met enkele 10-tallen onvolwassen en adulte Grote Mantelmeeuwen *L marinus* en enkele Zilvermeeuwen *L argentatus*. Het gebeurde weinig dat de Reuzenzwartkopmeeuw niet op zijn rustplaats werd aangetroffen. Foerageertijd en -plaats bleven onbekend. Enkele keren werd gezien hoe de vogel in zuidwestelijke richting wegvloog, om dan later teruggezien te worden op zijn oude plek.
Op grond van baltsgedrag van de Reuzenzwartkopmeeuw ten opzichte van Grote Mantelmeeuwen op 2 en 10 juli meenden Henk van der Lee en Gerard Ouweneel dat het een mannetje betrof.

beschrijving

GROOTTE & BOUW Formaat als Grote Mantelmeeuw of iets kleiner; groter dan Zilvermeeuw. Zeer forse, vrij lange snavel.
KOP & HALS Kop gitzwart, op achterhoofd verder doorlopend dan bij Kokmeeuw *L ridibundus* maar minder ver dan bij Zwartkopmeeuw *L melanocephalus*. Zowel onder als boven oog klein wit streepje, ruim onderbroken oogring vormend. Vanaf eind augustus enig wit rond snavelbasis, eind september iets uitgebreider. Hals wit.
LICHAAM Mantel, schouder en rug grijs, ongeveer zo donker als bij Zilvermeeuw, donkerder dan bij Kokmeeuw. Onderdelen wit.
BOVENVLEUGEL Handvleugel opvallend wit, met zwarte subterminale vlekken aan punt; binnenste deel enigszins grijs. Armvleugel grijs als mantel met duidelijke witte achterrand.
STAART Wit.
NAAKTE DELEN Iris donker. Snavel geel (door sommigen als groengeel omschreven) met zwarte subterminale band en rode of oranjerode punt. Poot geel of groengeel.

1975

De Reuzenzwartkopmeeuw werd van 9 tot en met 30 augustus waargenomen op dezelfde plaatsen als in 1974. Aanvankelijk verbleef de vogel weer langs de Oostvaardersdijk maar na enkele dagen verruilde hij deze plek voor die in de Lepelaarsplassen. Tegen het eind van de maand dook hij weer bij paal 20 op. Ook het gedrag was vrijwel identiek aan dat in 1974: staand op een zandplaat of in ondiep water in het gezelschap van Grote Mantelmeeuwen.
Sommige waarnemers vonden dat de Reuzenzwartkopmeeuw een andere kopvorm, een geringer formaat en een minder zware snavel had dan de vogel van 1974 en meenden daarom dat het mogelijk een ander exemplaar betrof. De meeste waarnemers zagen echter geen verschil. Eind augustus begon de vogel witte plekken rond de snavelbasis en op het voorhoofd te vertonen.

1976

De Reuzenzwartkopmeeuw werd in 1976 slechts enkele malen en op vrij ver uiteen liggende plaatsen gezien. Op 15 juli zag Jelle Scharringa de vogel 's middags over de Knardijk FI vliegen. De meeuw landde tussen enkele Grote

Mantelmeeuwen en Zilvermeeuwen in de Oostvaardersplassen. In de avond van 28 juli zag Aart Vink de Reuzenzwartkopmeeuw met c 40 Grote Mantelmeeuwen op een opgespoten terrein bij Almere Fl. Op 12 augustus zagen P W Bouma en J de Vries de vogel 's avonds in de Workumerwaard Fr, temidden van 135 Grote Mantelmeeuwen op een meeuwenslaapplaats op een ondiepe plaat in het IJsselmeer. De Reuzenzwartkopmeeuw vertoonde enig wit rond de snavelbasis. In de ochtend van 15 augustus zagen dezelfde waarnemers de meeuw hier opnieuw. Na enige tijd vloog de vogel weg in zuidelijke richting.

determinatie

De herkenning van de Reuzenzwartkopmeeuw verliep in het algemeen zonder problemen. Enkele waarnemingen uit de tussen de drie zomers liggende perioden werden echter door de CDNA niet aanvaard. Deze vogels misten de zwarte kopkap voor een belangrijk deel. Het komt geregeld voor dat grote meeuwen met een gedeeltelijk met olie besmeurde kop of met een ongewoon sterk ontwikkelde wintervlekking doen denken aan een Reuzenzwartkopmeeuw, zodat ook andere kenmerken dan de koptekening van belang zijn. Een voorbeeld van een verkeerde determinatie ten gevolge van een besmeurde kop is een Brits geval uit 1967: van de als Reuzenzwartkopmeeuw aanvaarde vogel werd een foto gepubliceerd (Br Birds 61: 343, plaat 48) waarvan meer dan 10 jaar later werd opgemerkt dat het een Zilvermeeuw betrof (Rogers et al 1981, Peter Grant pers med).

voorkomen

De Reuzenzwartkopmeeuw in het IJsselmeergebied betekende het tweede geval van deze soort voor Nederland. Het eerste geval betrof een eveneens adulte vogel in zomerkleed op 16 juni 1946 op enkele zandplaten in het Ketelmeer O (ten Kate 1946). Na herziening is de CDNA van mening dat de beschrijving geen twijfel laat over de juistheid van de determinatie. Een derde geval voor Nederland te Scheveningen in 1979 wordt door de commissie niet langer aanvaardbaar geacht (van IJzendoorn in prep).

De Reuzenzwartkopmeeuw broedt in verspreid liggende kolonies in het noordelijk deel van het Zwarte Zeegebied en het Kaspische Zeegebied oostwaarts tot in China en Mongolië. Het overwinteringsgebied strekt zich uit van de Zwarte en Kaspische Zee oostwaarts tot de kust van Burma, westwaarts tot Egypte en zuidwaarts langs de oostkust van Afrika tot in Kenya. Op doortrek wordt de soort in Europa bijna jaarlijks gezien in Roemenië aan de Zwarte Zee. Hij overwintert in Egypte en in Israël zowel aan de Golf van Eilat als aan de Middellandse Zee. Uit het overige Middellandse Zeegebied zijn waarnemingen gepubliceerd voor Cyprus, Griekenland, Malta, Sardinië, Spanje en Tunesië. Ook is er een melding in de Atlantische Oceaan van Madeira. In centraal Europa zou er een geval zijn voor Oostenrijk.

In noordelijk en westelijk Europa worden in de literatuur gevallen genoemd voor België, Denemarken, Groot-Brittannië, Polen en Zweden (Glutz von Blotz-

heim & Bauer 1982). Het Belgische geval dateert van 4, 22 en 23 juni 1936 te Knokke Wvl (Napier Smith 1936). Een recent geval werd in oktober 1987 in Denemarken vastgesteld (Klaus Malling Olsen in litt). De Britse dwaalgastencommissie haalde onlangs twee gevallen van de Reuzenzwartkopmeeuw van de lijst en suggereerde dat een grondige herziening van de vijf resterende gevallen ook verstandig zou zijn (Rogers et al 1981, 1985). Een vondst uit Zwitserland van een onvolwassen Reuzenzwartkopmeeuw bleek bij herziening betrekking te hebben op een Zilvermeeuw in eerste winterkleed (Winkler 1987). Bovenstaande maakt duidelijk dat niet zonder meer van de juistheid van alle in de literatuur vermelde gevallen kan worden uitgegaan. Een herziening door de betreffende nationale dwaalgastencommissies lijkt dan ook wenselijk.

dankzegging

De CDNA ontving waarnemingskaarten of gegevens van Arnoud van den Berg, P W Bouma, Hidde Bult, W W Diedrich, W Dubbeldam, Guus van Duin, Klaas Eigenhuis, Ted Hoogendoorn, Edward van IJzendoorn, Rob Koenekoop, Henk van der Lee, Eduard Osieck, Gerard Ouweneel, P L Ploeger, Jelle Scharringa, Joop Swaab, Aart Vink, Fred Vogelzang, A B H Wolff en Peter Zwitser.

summary

GREAT BLACK-HEADED GULL IN IJSSELMEER-AREA IN SUMMERS OF 1974-76 During three successive summers of 1974-76, an adult Great Black-headed Gull *Larus ichthyaetus* in summer plumage was seen in the IJsselmeer area in the Netherlands. In 1974, it was seen in the Oostvaardersplassen and the Lepelaarsplassen, Flevoland, from 22 June to 23 September. In 1975, it was seen at the same sites from 9 to 30 August. In 1976, it was seen in the Oostvaardersplassen on 15 July, at Almere, Flevoland, on 28 July and in the Workumerwaard, Friesland, on 12 and 15 August. The bird was almost invariably seen with Great Black-backed Gulls *L. marinus*, resting in shallow water or on sandbanks. This was the second record of Great Black-headed Gull for the Netherlands. The first was also an adult in summer plumage in the IJsselmeer area, in the Ketelmeer, Overijssel, on 16 June 1946. A record at Scheveningen, Zuidholland, in 1979 has been rejected by the Dutch rarities committee after review. Recently, two British and the only Swiss record have also been withdrawn. Review of other European records seems desirable.

verwijzingen

Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1982. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 8. Wiesbaden.

ten Kate, C G B 1946. *Larus ichthyaetus* Pallas, nieuw voor de Nederlandse lijst. Limosa 19: 52-55.

Napier Smith, F 1936. Un Goëland à tête noire *Larus ichthyaetus* Pallas, en Belgique. Giervalk 26: 233-236.

Rogers, M J & Rarities Committee 1981, 1985. Report on rare birds in Great Britain in 1981, 1984. Br Birds 74: 453-495, 78: 529-589.

Winkler, R 1987. Avifauna der Schweiz, eine kommentierte Artenliste 2. Non-Passeriformes. Orn Beob: Beiheft 6.

Edward J van IJzendoorn,
Tweede Jan Steenstraat 80, 1074 CR Amsterdam, Nederland

Vocalizations of Common, Lesser and Arctic Redpolls

Marc Herremans

The taxonomy of redpolls has long been a subject of much discussion, and the specific status of Redpoll *Carduelis flammea* and Arctic Redpoll *C hornemanni* is still debated (Molau 1985, Troy 1985). Knox (1988) has shown that claims of hybridization between Redpoll and Arctic Redpoll are either unfounded or misinterpreted. He concludes that these taxa constitute good species. His conclusions are supported by my findings that Redpoll and Arctic Redpoll are distinct in a discriminant analysis of four standard body measurements: only 5% of the birds in a sample of over 500 Redpolls and Arctic Redpolls were in the area of overlap (Herremans in prep).
It has been pointed out by Soviet ornithologists that the vocalizations of Redpoll and Arctic Redpoll show distinct features (see Knox for review). So far, no detailed descriptions of these vocalizations have been published in the 'western' ornithological literature. It seems, therefore, useful to present here my data on the vocalizations of Common Redpoll *C f flammea*, Lesser Redpoll *C f cabaret* and Arctic Redpoll of the subspecies *C h exilipes* occurring as migrants in Belgium. The data confirm the existence of differences in their non-breeding vocalizations.

methods
Since 1975, at Heverlee, Brabant, Belgium, I have ringed c 500 Common Redpolls, c 400 Lesser Redpolls and six Arctic Redpolls. This and the keeping of decoys enabled me to become familiar with their vocalizations. During the large irruption of redpolls in western Europe in the winter of 1986/87, I have sound recorded several Commons (including *holboellii*-type birds, representing the longer-billed individuals from the skewed and very broad bill length distribution of Common Redpoll) and Lessers and two Arctics when kept temporarily in captivity. During the following spring and summer of 1987, I kept two Commons (male and female) and one Arctic (female) as decoys in a 40 m^3 outdoor aviary, making it possible to obtain tape recordings of their breeding vocalizations.

non-breeding vocalizations
One of the most striking features of Arctic Redpoll was its extreme reticence, sharply contrasting with the almost continuous chattering of Common Redpoll. When calling, it became apparent that the non-breeding vocalizations of Arctic were distinct from those of Common. After some practice, the differences in both flight and perching call were found to be useful clues in separating the species.

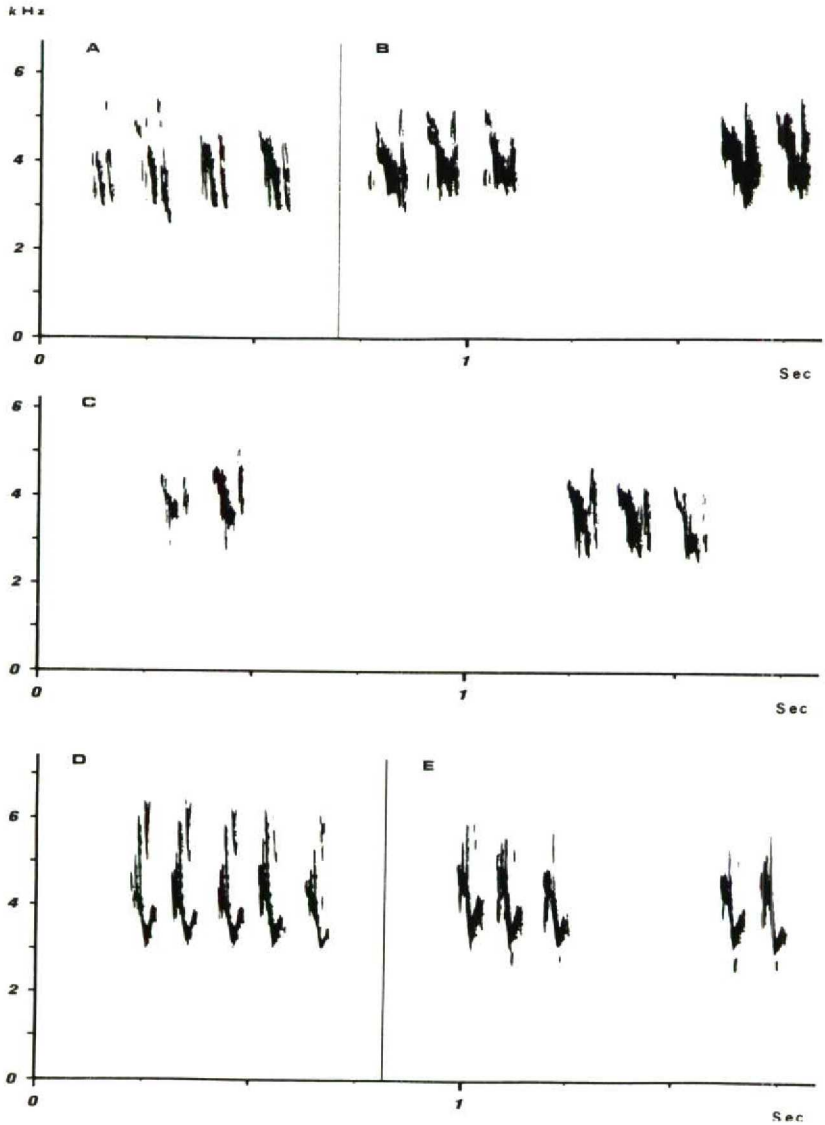

FIGURE 1 Flight chatters of two Common Redpolls *Carduelis flammea flammea* (D-E) and two Arctic Redpolls *C hornemanni exilipes* (A-C, A and C refer to same individual)

flight call

The common flight call (chatter) of Arctic Redpoll had a small frequency range and individual notes were bisyllabic or nearly so: each note consisted of an introductory descending syllable, immediately followed by a second syllable which was either rising or descending parallel to the first (figure 1A-C). In contrast, the flight call of Common Redpoll showed syllables which fell steeply over a broader frequency range to an energetically emphasized low-frequency component, shaped on the sonagrams like a hook (figure 1D-E). Together with its more rapid delivery (in the same time span, five notes by Common and four by Arctic), this gave Common its characteristic 'machine gun'-like low and pure chatter, *che-che...che-che-che...che-che-che-che-che*. Arctic sounded clearly slower, higher-pitched and less pure, *djeet...djeet-djeet...djeet-djeet-djeet*. As well as a single note, solitary Arctic typically used a number of composite calls, such as two notes in which the second one had more emphasis, *tjee-djeet* (figure 1C, left).

The flight chatter of Lesser Redpoll was distinct from that of both Common and Arctic Redpolls. It was higher-pitched than either, and lacked the broad frequency span of Common and the strongly emphasized 'hook', which made the chatter of Lesser, although of a similar rhythm, less staccato than that of Common, *tji-tji...tji-tji-tji...tji-tji-tji-tji-tji* (figure 2A).

perching call

The perching calls of Common Redpoll and Arctic Redpoll were even more different. One should, however, clearly distinguish between the perching call, which was frequently given by a perched bird to lure flying conspecifics to join it, and the rather similar alarm call, which seemed not to differ between Common and Arctic. The perching call had a complex structure. In Arctic, it was

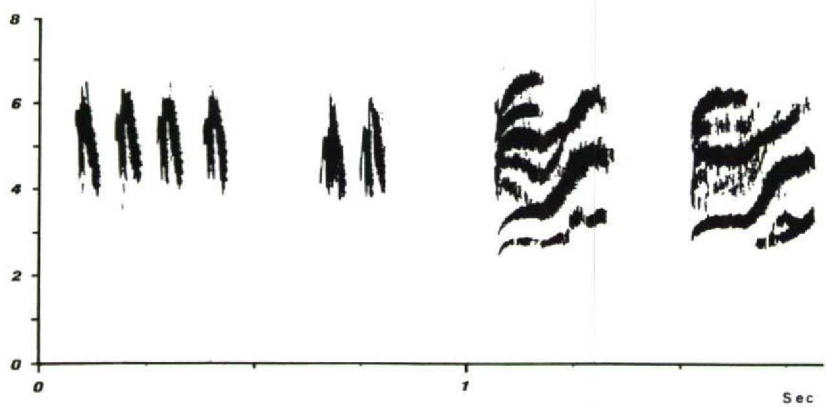

FIGURE 2 Flight chatters (A) and perching calls (B-C) of two Lesser Redpolls *Carduelis flammea cabaret*

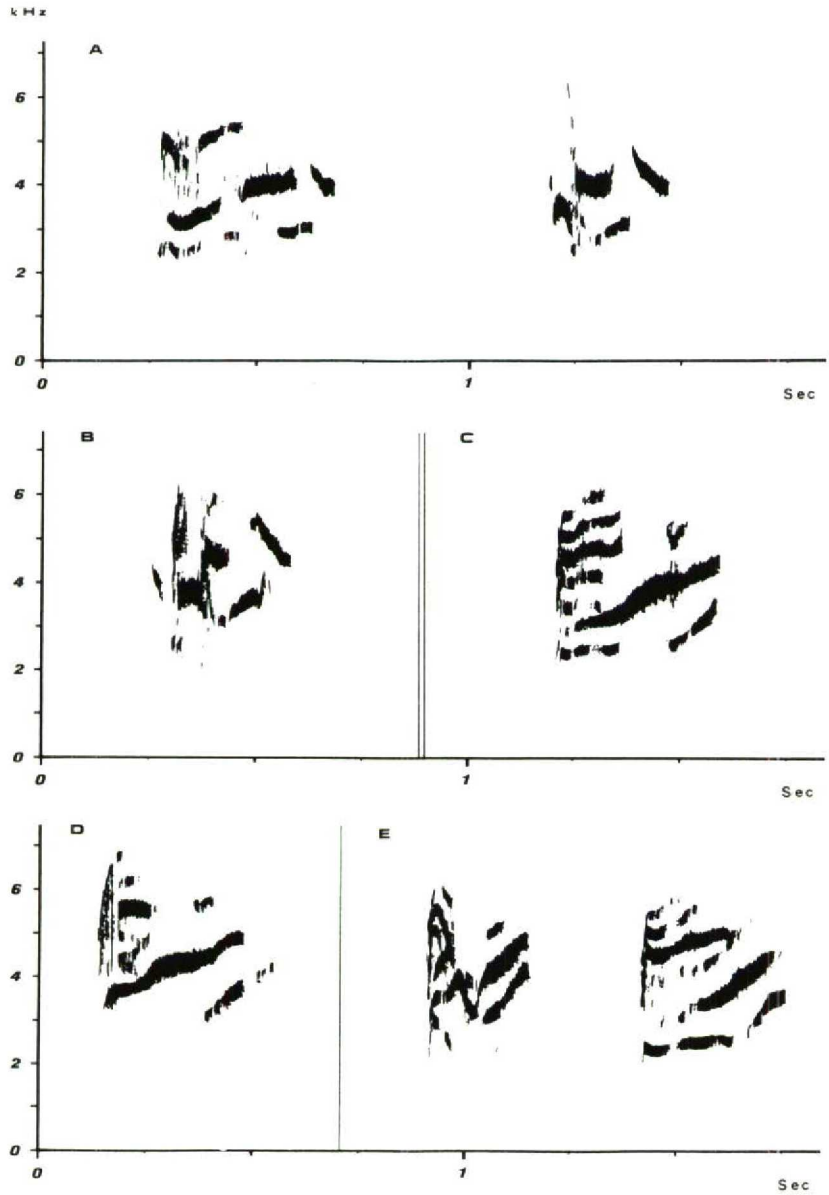

FIGURE 3 Perching calls of three Common Redpolls *Carduelis flammea flammea* (C-E) and two Arctic Redpolls *C hornemanni exilipes* (A-B)

broken up into several smaller syllables, of which the last was emphasized and clearly descending (figure 3A-B). This was different from Common which showed one main note, with a generally ascending trend throughout the call (figure 3C-E). Although some variation was obvious, the essential features were present in all full calls analysed. To human ears, the call sounded in Common like a pure whistle rapidly increasing in pitch, *pweet*. In Arctic, it sounded somewhat hesitating and hoarse, *pwljeeu*, the descending final syllable being obvious. *Holboellii*-type redpolls gave calls structured like those of Common. The perching call of Lesser Redpoll was essentially similar to that of Common Redpoll but the main note was generally more S-shaped which could also be distinguished by human ears (figure 2B-C).

Vocal isolation between Common and Arctic seems well developed. A decoy Arctic showed hardly any vocal reaction when a flock of Commons was flying over. It only once called vigorously, just before it was joined by another Arctic which called very similarly. These observations give support to the statement

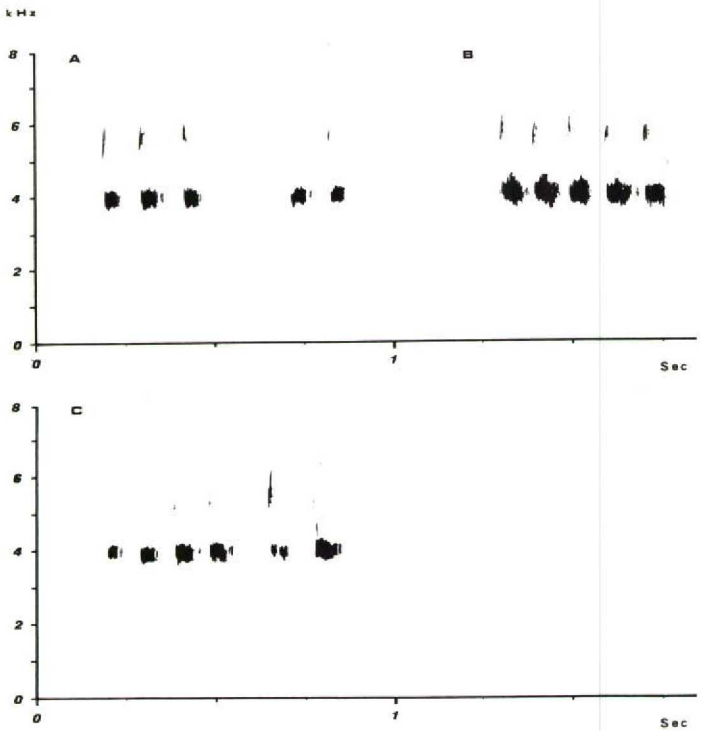

FIGURE 4 Breeding-call adoption by female Common Redpoll *Carduelis flammea flammea* (B, same individual as in figure 1D) and female Arctic Redpolls *C hornemanni exilipes* (C, same individual as in figure 1A,C) when paired with same male Common (A)

by Molau that Redpoll and Arctic Redpoll have a strong tendency to flock separately.

breeding vocalizations

In spring, the decoy male Common Redpoll started to sing and display to the decoy female Common, using a new and very distinct call, a pure *tin-tin-tin...tin-tin* (figure 4A). During the next two weeks, the female adopted a very similar call (figure 4B) which was exchanged almost continuously. After a month of extensive food begging and courtship feeding, the pair separated. Now, the male Common began to sing and display to the decoy female Arctic Redpoll. Within a week, the female Arctic also adopted a very similar call (figure 4C), and the new mates almost continuously called to each other.

In summer, the male Common x female Arctic Redpoll pair remained intact, and the female Common tried to socialize with them. All three continued to use the same contact call. However, when the decoys responded to overflying (unidentified) birds, they invariably used their non-breeding call. This was also the case when young Linnets *C cannabina* were flying over, still uttering their typical *chin-chin-chin* begging call that resembles the breeding calls of Common and Arctic more closely than the non-breeding calls of either species. These observations suggest that the breeding contact call is only used between the members of a pair (or trio as in this case). After the post-breeding moult, during which the redpolls were very quiet, they only used their non-breeding call.

discussion

Although the origin of the studied redpolls was unknown and the number of birds was low, my data indicate the existence of vocal differences between Common, Lesser and Arctic Redpoll. In view of the recent 'devaluation' of a number of morphological characters (Molau, Knox), I think that the differences in non-breeding vocalizations provide useful additional clues to separate these taxa. My data do not support Molau's statement that the vocalizations of Common and Lesser Redpoll are completely identical.

In case of the breeding vocalizations, however, the diagnostic value is limited. It has been reported that Redpoll and Arctic Redpoll use several calls only during the breeding season (Zablotskaya 1981, Veprintsev & Zablotskaya 1982). Furthermore, call sharing in pairs or even in flocks has been recorded in several cardueline finches, including redpolls (Mundinger 1970, 1979, Marler & Mundinger 1975). Call sharing between Redpoll and Arctic Redpoll seems not to have been previously described, yet it has been documented for Redpoll in mixed pairs with Siskin *C spinus* or with Pine Siskin *C pinus*. Additionally, Alan Knox (in litt) found my recordings dissimilar to his recordings from northern Finland where Redpoll and Arctic Redpoll both breed. There are also differences between our recordings and those in Bergmann & Helb (1982). The recordings in that work, however, are difficult to interpret because neither the seasons nor the subspecies are clearly indicated. The breeding vocalizations may mainly serve to underline the very complex structure of the vocalizations

of redpolls.
It is evident that more research is needed before the whole range of breeding and non-breeding vocalizations is fully appreciated.

acknowledgements
I am grateful to André Dhondt for providing facilities for the preparation of the sonagrams; to Paul Gailly, Alan Knox and Michel Louette for their help in locating papers; and in particular to AK for valuable discussions and for greatly improving an earlier draft of this article. The 'Administration for the Environment' gave permission to hold decoys.

samenvatting
GELUIDEN VAN GROTE, KLEINE EN WITSTUITBARMSIJS Verschillen in geluid tussen Grote Barmsijs *Carduelis flammea flammea*, Kleine Barmsijs *C f cabaret* en Witstuitbarmsijs *C hornemanni exilipes* worden besproken aan de hand van geluidsopnamen en sonogrammen (figuren 1-4) van op trek gevangen en tijdelijk als lokvogel aangehouden vogels in België. Onderscheid is gemaakt tussen geluiden in het broedseizoen en daarbuiten. In het algemeen waren de twee gevangen Witstuitbarmsijzen zwijgzaam maar indien zij riepen waren er verschillen met de Barmsijzen. *Buiten het broedseizoen:* vluchtroep bij Grote Barmsijs een snelle opeenvolging van vrij lage tonen, een zuivere ratel *tjè-tjè...tjè-tjè-tjè...tjè-tjè-tjè-tjè-tjè;* bij Witstuitbarmsijs trager, hoger en minder zuiver *djiet...djiet-djiet...djiet-djiet-djiet;* bij Kleine Barmsijs qua ritme lijkend op Grote Barmsijs maar hoger dan zowel Grote als Witstuit, *tji-tji...tji-tji-tji...tji-tji-tji-tji-tji;* in zit Grote Barmsijs een zuiver fluitend *pwiet,* snel in hoogte toenemend; Witstuit een aarzelend hees *pwlioe,* laatste lettergreep duidelijk dalend; Kleine Barmsijs sterk gelijkend op Grote. *Broedseizoen:* in de volière was sprake van balts en paarvorming tussen Grote Barmsijzen en later van zelfde mannetje met vrouwtje Witstuitbarmsijs; hierbij werd een kenmerkende contactroep geuit die bij beide paartjes identiek was, *tin-tin-tin...tin-tin.* Op overvliegende vogels werd echter steeds gereageerd met de soorteigen 'niet-broedseizoen'-roep. De gegevens illustreren het bestaan van verschillen in roep tussen Grote, Kleine en Witstuitbarmsijs, hetgeen bij de determinatie van belang kan zijn.

references
Bergmann, H-H & Helb, H-W 1982. Stimmen der Vögel Europas. München.
Knox, A G 1988. The taxonomy of Redpolls. Ardea 76: 1-26.
Marler, P & Mundinger, P 1975. Vocalizations, social organization, and breeding biology of the Twite, *Acanthis flavirostris.* Ibis 117: 1-17.
Molau, U 1985. Gråsiskkomplexet i Sverige. Vår Fågelvärld 44: 5-20.
Mundinger, P 1970. Vocal imitation and individual recognition of finch calls. Science 168: 480-482.
Mundinger, P C 1979. Call learning in the Carduelinae: ethological and systematic considerations. Syst Zool 28: 270-283.
Troy, D M 1985. A phenetic analysis of the redpolls *Carduelis flammea flammea* and *C hornemanni exilipes.* Auk 102: 82-96.
Veprintsev, B N & Zablotskaya, M M 1982. [Acoustic communication of the Hornemann's Redpoll *Acanthis hornemanni* (Holb.).] Pushchino. (In Russian.)
Zablotskaya, M M 1981. [Acoustical communication of the Common Redpoll *Acanthis flammea flammea* (L.).] Pushchino. (In Russian.)

Marc Herremans, Prinses Lydialaan 65, 3030 Heverlee, Belgium

4 Elliot's Pitta *Pitta ellioti,* male, Kon Ha Nung forestry concession, Gia Lai-Kon Tum, Viet Nam, May 1988 *(Frank G Rozendaal)* **5** Elliot's Pitta *Pitta ellioti,* pair at nest, Kon Ha Nung forestry concession, Gia Lai-Kon Tum, Viet Nam, May 1988 *(Frank G Rozendaal)*

notes on asian-pacific birds

During the first years of Dutch Birding, notes on Asian birds were irregularly published. Items on Christmas Island Frigatebird *Fregata andrewsi* on Java, Stoliczka's Whinchat *Saxicola macrorhyncha* in India and Grey-headed Parrotbill *Paradoxornis gularis* in Hong Kong were included. Later features, appearing under the heading 'notes on oriental birds', were on Bat Hawk *Macheiramphus alcinus* on Sulawesi, Hodgson's Stonechat *S insignis* in Nepal and Bar-headed Goose *Anser indicus* in India, but the series was discontinued in 1984.

It is considered appropriate to re-establish a regular feature on birds that occur beyond the currently recognized, diffuse eastern boundaries of the Palearctic region. Such notes would focus on the morphology and/or status of birds in the Asian-Pacific region, covering all of political Asia, Australia and Oceania. Since the name 'Oriental region' is no longer considered appropriate (Ibis 130: 447-448, 1988), the heading 'notes on asian-pacific birds' has been adopted.
EDITORS

Status of Elliot's Pitta in Viet Nam The elusive pittas or jewel thrushes have captured the imagination of virtually all birders visiting their haunts in the Asian-Pacific region, where all but one of the world total of 28 species occur. Taxonomic treatment of these jumping jungle jewels ranges from uniting all species in a single genus (Mayr 1986) to the recognition of six genera, with the genus *Pitta* sensu stricto further divided into five subgenera (Wolters 1980). One such genus -aptly named *Iridipitta* by its describer, Edward Blyth- was erected to accomodate three particularly brilliant species: Blue-headed *P baudii* (endemic to Borneo), Elliot's *P ellioti* and Gurney's Pitta *P gurneyi*. The latter species was only recently rediscovered in peninsular Thailand and the conservation efforts mounted subsequently have received widespread publicity (Collar et al 1986, Round & Treesucon 1986, Whitehouse 1988). The Sundaic, rather similarly patterned Banded Pitta *P guajana* was excluded from this taxon only because of its longer tail, thought to warrant its separation into a monotypic genus, *Eucichla* (Wolters 1980).

Arguably, the most fluorescent and least-known member of this group is Elliot's Pitta, a species endemic to Indochina (Kampuchea, Laos and Viet Nam). Records from eastern Thailand (Lekagul & Cronin 1974) are probably attributable to trade skins originating from Kampuchea. The westernmost record of the species, dating from 1927, is from the famous temples of Angkor in Kampuchea.

Elliot's Pitta was first described in 1874 and remained known from two specimens only until 1926 when it was found in numbers at Thua Luu, near the Col des Nuages, Annam. In the course of seven expeditions during 1926-40, Jean Delacour and others obtained specimens at several localities in In-

dochina. Delacour (1928) described this Pitta as 'one of the most beautiful and rarest birds in Asia' but it was subsequently reported as being abundant at Thua Luu and Phuqui (central and northern Annam), restricted to elevations below 400 m (Delacour & Jabouille 1929).

Despite this apparent abundance almost 60 years ago, Elliot's Pitta was listed in the ICBP world checklist of threatened birds (Collar & Andrew 1988). One only has to refer to the fate of Gurney's Pitta, once common in southern Burma and Thailand (Collar et al 1986), to justify the urgency of a survey of Pittidae in view of the staggering loss of habitat in war-torn Indochina and the rapidly continuing deforestation, particularly in Viet Nam.

During a visit to Europe in 1986 by the Vietnamese ornithologists Vo Quy and Le Dien Duc from the University of Ha Noi, contacts were established which resulted in a visit to Viet Nam in April-July 1988 by a group including British and Dutch ornithologists, to study pheasants and pittas. During surveys of remaining habitat at Cuc Phuong National Park (Ha Nam Ninh), Ky Son (Nghe Tinh) and Kon Ha Nung (Gia Lai-Kon Tum), Elliot's Pittas were found in numbers, both in primary as well as in disturbed forest, and up to higher altitudes than previously known. Thus, the species fortunately appears to be considerably less threatened than assumed until recently. The accompanying photographs (the first ever published of this species) were taken at the nest of a pair that was incubating three eggs, the first nest and eggs of the species to be documented (Rozendaal in prep).

The authors' fieldwork was supported by the Dutch Society for the Protection of Birds, World Wildlife Fund (Netherlands), Oriental Bird Club and the Netherlands Foundation for International Nature Protection.

references

Collar, N J & Andrew, P 1988. Birds to watch: the ICBP world checklist of threatened birds. Int Counc Bird Preserv techn publ 8, Cambridge.

Collar, N J, Round, P D & Wells, D R 1986. The past and future of Gurney's Pitta *Pitta gurneyi*. Forktail 1: 29-51.

Delacour, J 1928. A collection of living birds from central Annam. Avic Mag 4: 212-216.

Delacour, J & Jabouille, P 1929. Les brèves de l'Indochine Française (Pittidae). Oiseau Rev Fr Ornithol 10: 113-122.

Lekagul, B & Cronin, E W Jr 1974. Bird guide of Thailand. Second edition. Bangkok.

Mayr, E 1986. Family Pittidae. In: Traylor, M A. Checklist of birds of the world 8. Cambridge, USA. Pp 310-329.

Round, P D & Treesucon, U 1986. The rediscovery of Gurney's Pitta *Pitta gurneyi*. Forktail 2: 53-66.

Whitehouse, S 1988. Locating pittas in Thailand & Peninsular Malaysia. Birding World 1: 278-284.

Wolters, H E 1980. Die Vogelarten der Erde. Eine systematische Liste mit Verbreitungsangaben sowie deutschen und englischen Namen. Hamburg.

Frank G Rozendaal, c/o Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, P O Box 9517, 2300 RA Leiden, Netherlands

Nguyen Cu, Institute of ecology and biological resources, National center for scientific research in Viet Nam, Ngia Do-Tu Liem, Ha Noi, Viet Nam

mystery photographs

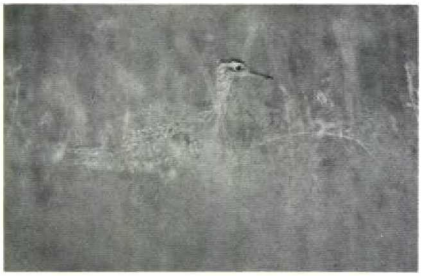

6-7 Little Whimbrel *Numenius minutus*, Yamdena, Tanimbar Islands, Indonesia, September 1985 *(Frank G Rozendaal)* **8** Little Whimbrel *Numenius minutus*, Norfolk, Great Britain, August 1985 *(David M Cottridge)*

30 Plumage pattern and size and shape of the bill of the bird depicted in mystery photograph 30 only fit the two small curlews, Little Whimbrel *Numenius minutus* and Eskimo Curlew *N borealis*, and Upland Sandpiper *Bartramia longicauda*. The bill seems conclusive for Upland Sandpiper, being straight and rather short. However, the pale pinkish-brown base of the bill fits one of the curlews better than Upland Sandpiper, which has bright yellow or yellowish-brown sides to the bill. Moreover, Upland Sandpiper has the upperparts less coarsely marked than the mystery bird and lacks the pronounced dark eye-stripe, having a prominent large dark eye on a pale yellow-buff face instead. Eskimo Curlew also shows a less pronounced supercilium and eye-stripe than the mystery bird. The markings of the head, neck and upperparts, in combination with the bill colour, only fit Little Whimbrel. The fact that the bill appears to be too short and straight for this species is explained by the tip hav-

9 Upland Sandpiper *Bartramia longicauda*, Isles of Scilly, Great Britain, October 1983 *(David M Cottridge)*

ing broken off, as revealed by additional photographs of the same individual. The bird was photographed by the author on 26 September 1985 at the airstrip of Saumlaki on Yamdena, Tanimbar Islands, Indonesia.

Frank G Rozendaal, c/o Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, P O Box 9517, 2300 RA Leiden, Netherlands

Mystery photograph 31. Solution in next issue

mededelingen

Soortnamen in Dutch Birding Sinds 1988 houdt Dutch Birding zich voor (onder)soorten waargenomen in België en Nederland aan de naamgeving in de laatste editie van de 'Lijst van Nederlandse vogelsoorten' (van den Berg 1988). Volgorde en wetenschappelijke naamgeving in de 'Lijst' zijn dezelfde als in de 'List of recent Holarctic bird species' (Voous 1977) met uitzondering van negen gevallen waarin aan ondersoorten de status van soort is gegeven. Tabel 1 vermeldt voor deze gevallen de nieuwe en oude wetenschappelijke soortnaam met verwijzing naar relevante publicaties.

TABEL 1 Nieuwe en (tussen haakjes) oude wetenschappelijke namen, met verwijzingen naar relevante literatuur.

Puffinus yelkouan mauretanicus (P puffinus mauretanicus); Harrison 1987, Bourne et al 1988
Melanitta americana (M nigra americana); Madge & Burn 1987, Br Birds 81: 549-550, 1988
Aquila nipalensis orientalis (A rapax orientalis); Brooke et al 1972, Hollom et al 1988
Pluvialis fulva (P dominica fulva); Connors 1983, British Ornithologists' Union 1986
Larus cachinnans michahellis (L argentatus michahellis); Glutz von Blotzheim & Bauer 1982
Merops persicus persicus (M superciliosus persicus); Fry 1984; Fry et al 1988, Glutz von Blotzheim & Bauer 1980
Anthus richardi richardi (A novaeseelandiae richardi); Glutz von Blotzheim & Bauer 1985
Anthus petrosus littoralis (A spinoletta littoralis); British Ornithologists' Union 1986, Knox 1988
Phylloscopus humei (P inornatus humei); Svensson 1984, Mild 1987

Voor de Nederlandse namen wordt de 'Voorlopige Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels' (van Duuren et al 1988) gevolgd, behoudens enige uitzonderingen waarvan het deel dat betrekking heeft op in België en Nederland vastgestelde soorten staat vermeld in tabel 2. In appendices of onder voorbe-

TABEL 2 Verschillen in Nederlandse namen van in België en in Nederland vastgestelde soorten tussen de 'Lijst van Nederlandse vogelsoorten 1989' en van Duuren et al (1988).

'Lijst'	van Duuren et al
Jan-van-gent *Sula bassana*	Jan Van Gent
Woudaap *Ixobrychus minutus*	Woudaapje
Eider *Somateria mollissima*	Eidereend
Amerikaanse Zeeëend *Melanitta americana*	Amerikaanse Zwarte Zeeëend
Kanoet *Calidris canutus*	Kanoetstrandloper
Witgat *Tringa ochropus*	Witgatje
Zomertortel *Streptopelia turtur*	Tortelduif
Cetti's Zanger *Cettia cetti*	Cettis Zanger
Goudhaan *Regulus regulus*	Goudhaantje
Vuurgoudhaan *R ignicapillus*	Vuurgoudhaantje

houd wordt in de 'Lijst' nog een aantal soorten genoemd waarvan de naam verschilt met die in van Duuren et al. Dit zijn Spoorkievit *Hoplopterus spinosus* (Sporenkievit), Sierlijke Stern *Sterna elegans* (Californische Kuifstern), Roze Pieper *Anthus roseatus* (Wijnborstpieper), Siberische Snor *Locustella certhiola* (Siberische Sprinkhaanzanger), Struikrietzanger *Acrocephalus dumetorum* (Struikkarekiet) en Baltimoretroepiaal *Icterus galbula* (Baltimore-oriool). Bovendien zijn er met van Duuren et al verschillen in namen van in België en Nederland vastgestelde ondersoorten. In de rubriek 'Avifauna van Nederland' in de DB Nieuwsbrief (1(3-5), 1989) wordt in een uitgebreide beschouwing een aantal beweegredenen voor de naamsveranderingen genoemd.

summary

SPECIES NAMES IN DUTCH BIRDING From 1988, species names in the 'Lijst van Nederlandse vogelsoorten' (van den Berg 1988) are used in Dutch Birding. Table 1 mentions nine differences in scientific names with Voous's 'List of recent Holarctic bird species' (1977). Table 2 lists differences in Dutch names with van Duuren et al (1988).

verwijzingen

van den Berg, A B 1988. Lijst van Nederlandse vogelsoorten 1989. Santpoort-Zuid.

British Ornithologists' Union 1986. Records Committee: twelfth report (April 1986). Ibis 28: 601-603.

Brooke R K et al 1972. A study of the migratory eagles *Aquila nipalensis* and *A pomarina* (Aves: Accipitridae) in Southern Africa. Occ Pap Natn Mus Sth Rhod 85(2): 61-144.

Bourne, W R P, Mackrill, E J, Paterson, A M & Yésou, P 1988. The Yelkouan Shearwater *Puffinus (puffinus?) yelkouan*. Br Birds 81: 306-319.

Connors, P G 1983. Taxonomy, distribution and evolution of golden plovers *(Pluvialis dominica* and *Pluvialis fulva)*. Auk 100: 607-620.

van Duuren, L, van IJzendoorn, E J & Osieck, E R 1988. Voorlopige Nederlandse naamlijst van Holarctische vogels. Zeist.

Fry, C H 1984. The bee-eaters. Calton.

Fry, C H, Keith, S & Urban, E K 1988. The birds of Africa 3. London.

Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1980. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 9. Wiesbaden.

Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1982. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 8, deel 3. Wiesbaden.

Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1985. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 10, deel 2. Wiesbaden.

Harrison, P 1987. Seabirds of the world. Londen.

Hollom, P A D, Porter, R F, Christensen, S & Willis I 1988. Birds of the Middle East and North Africa. Calton.

Knox, A 1988. taxonomy of the Rock/Water Pipit superspecies *Anthus petrosus, spinoletta* and *rubescens*. Br Birds 81: 206-211.

Madge, S & Burn, H 1987. Wildfowl: an identification guide to the ducks, geese and swans of the world. Londen.

Mild, K 1987. Soviet bird songs. Stockholm.

Svensson, L 1984. Identification guide to European passerines. Stockholm.

Voous, K H 1977. List of recent Holarctic bird species. Londen.

Arnoud B van den Berg,
p/a Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam

Vorkstaartplevier bij Terneuzen in oktober-november 1987 Op 4 november 1987, om 10:00, observeerden Luc Bekaert, Maarten Boone en Mark Boone boven een weiland langs de Spanjaardweg aan het westelijke bosgedeelte van de Braakmankreek bij Terneuzen Z een Vorkstaartplevier *Glareola pratincola.* De vogel werd opgemerkt toen hij rondvloog, jagend op insekten. Hij werd tot 7 november gezien. Later bleek dat de Vorkstaartplevier reeds op 31 oktober was ontdekt door Henk Castelijns, Marlies Castelijns en Jaap Poortvliet. Deze waarnemers maakten geen melding aan andere geïnteresseerden; wel publiceerden zij terstond hun waarneming (Castelijns et al 1987).
Tijdens het foerageren scheerde de Vorkstaartplevier vaak tot op enkele decimeters over de hoofden van de waarnemers. Hierbij kon de ondervleugel goed worden bekeken: de duidelijk zichtbare kastanjekleurige oksel- en onderdekveren en de smalle witte armvleugelachterrand sloten Steppevorkstaartplevier *G nordmanni* direct uit. De volgende beschrijving kon worden gemaakt, aangevuld na bestudering van dia's.

STRUCTUUR In zit gedrongen. Hals kort. Vleugelpunten in zit c 1,5 cm uitstekend achter staartpunt. Staart diep gevorkt. Snavel kort en gekromd. Poten kort.
KOP Teugel zwart. Keelvlek grijs-crèmekleurig, onduidelijk afgelijnd door fijne zwarte streepjes.
BOVENDELEN Mantel- en schouderveren donkerbruin met zeer smalle lichte zoom; ook enkele egaal licht zandkleurige veren. Stuit wit.
ONDERDELEN Borst grijsbruin, vrij scherp afstekend tegen witte buik.
VLEUGEL Slagpennen zwartbruin; buitenste handpennen oud en lichter dan nieuwe binnenste; smalle maar duidelijke witte armvleugelachterrand. Nieuwe dekveren als mantel en schouder, donkerbruin met zeer smalle lichte zoom; ook vrij veel egaal licht zandkleurige (oude) dekveren, vleugel enigszins bont patroon gevend. Grote onderhanddekveren zwartachtig. Oksel- en

10 Vorkstaartplevier *Glareola pratincola,* Terneuzen, Zeeland, november 1987 *(René Pop)*

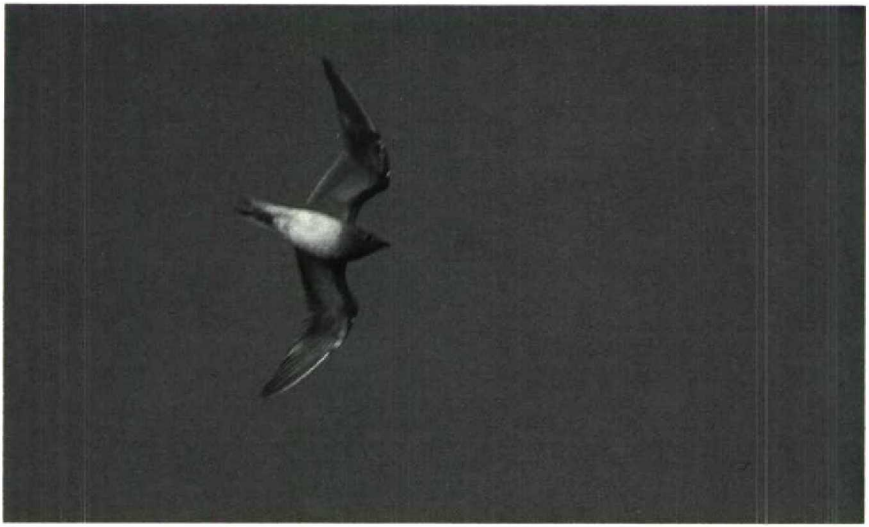

11 Vorkstaartplevier *Glareola pratincola*, Terneuzen, Zeeland, november 1987 *(Hans Gebuis)*

onderdekveren kastanjekleurig. Voorrand ondervleugel bruinzwart.
STAART Zwart met witte buitenzijde.
NAAKTE DELEN Oog en snavel zwart; roodbruin aan snavelbasis reikend tot neusgaten.
RUI Onderbroken. Vier of vijf binnenste handpennen en meeste armpennen nieuw. Oude veren (op kop, mantel, en vleugel) egaal zandkleurig. Staart met oude en nieuwe veren.
GELUID Tijdens vliegen regelmatig *kroh* roepend.
GEDRAG Tijdens insektenjagen vaak tot op enkele decimeters over en langs waarnemers vliegend (herinnerend aan Gierzwaluw *Apus apus*).

Leeftijdsbepaling van de Vorkstaartplevier bij Terneuzen was moeilijk. Zowel adulte als juveniele vogels maken in het najaar een volledige rui door die tijdens de trek wordt onderbroken (Prater et al 1977). De overgebleven zomerkleedveren van het exemplaar bij Terneuzen waren egaal licht zandkleurig zon-

TABEL 1 Gevallen van Vorkstaartplevier *Glareola pratincola* in Nederland (Commissie voor de Nederlandse Avifauna 1970, Blankert et al 1984)

1892	24 juli	Vlijmen Nb
1900	3 november	Hedikhuizen, Heusden Nb
1959	3 november	Axel Z
1963	2-3 november	Ermelo Gld
1965	11-12 maart	Wateringen Zh (twee)
1982	11 augustus	Maassluis Zh
1987	31 oktober-7 november	Terneuzen Z

der bruingele rand of donkere subterminale band. Dit wijst op een adult, doch zou ook door sleet kunnen zijn veroorzaakt. De korte staart, die in zit niet voorbij de vleugelpunten uitstak, leek eerder te wijzen op een eerstejaars.
De Vorkstaartplevier bij Terneuzen betrof het zevende geval voor Nederland en het tweede exemplaar sinds 1965 (tabel 1).

summary

COLLARED PRATINCOLE NEAR TERNEUZEN IN OCTOBER-NOVEMBER 1987 From 31 October to 7 November 1987, a Collared Pratincole *Glareola pratincola* was observed and photographed near Terneuzen, Zeeland. This was the seventh record for the Netherlands and the second since 1965.

verwijzingen

Blankert, J J, Scharringa, C J G & CDNA 1984. Rare birds in the Netherlands in 1982. Dutch Birding 6: 45-53.

Castelijns, H, Castelijns, M & Poortvliet, J 1987. Waarneming van een Vorkstaartplevier *Glareola pratincola* in Braakmanpolder. Veldornitol Tijdschr 10: 119-121.

Commissie voor de Nederlandse Avifauna 1970. Avifauna van Nederland. Tweede druk. Leiden.

Prater, A J, Marchant, J H & Vuorinen, J 1977. Guide to the identification and ageing of Holarctic waders. Tring.

Luc Bekaert, St Pietersaalststraat 66, B 9000 Gent, België

Waarnemingen van oostelijke Stormmeeuwen in Nederland Op 27 januari 1985 zagen Frank Ellenbroek en Geert Groot Koerkamp langs de IJssel bij Deventer O een adulte Stormmeeuw *Larus canus* in winterkleed met opvallend donkere bovendelen. De vogel stond tussen een 20-tal tweede winter en adult winter Stormmeeuwen met normaal gekleurde mantel. Ofschoon directe vergelijking niet mogelijk was, leken de bovendelen van de vogel minstens zo donker als die van een adulte Britse Kleine Mantelmeeuw *L fuscus graellsii*. De Stormmeeuw leek iets groter te zijn dan de overige exemplaren. Andere verschillen werden niet genoteerd.Op 2 november 1986 trof GGK in dezelfde omgeving tussen 10-tallen Stormmeeuwen en Zilvermeeuwen *L argentatus* en 1000-en Kokmeeuwen *L ridibundus* opnieuw een Stormmeeuw met donkere mantel aan. De volgende beschrijving werd opgesteld.

GROOTTE & BOUW Opvallend groot, tussen gewone Stormmeeuw en Zilvermeeuw in, sommige kleine Zilvermeeuwen in grootte benaderend. Zware kop hoekiger dan bij andere Stormmeeuwen. Snavel fors en zwaar voor Stormmeeuw. Vleugels verder voorbij staart uitstekend dan bij nabij zwemmende Stormmeeuwen, vogel langgerekt uiterlijk gevend.

VERENKLEED Kop met zware wintervlekking. Mantel, schouder en bovenvleugel donkergrijs, kleur herinnerend aan Britse Kleine Mantelmeeuw. Vleugelpunt zwart zonder witte handpenvlekken.

NAAKTE DELEN Snavel geel met donkere subterminale tekening. Poot niet waargenomen.

De Stormmeeuw werd uitsluitend zwemmend gezien. Het ontbreken van witte handpenvlekken wijst op een vogel in tweede winterkleed. Donkere bovendelen en een groot formaat (en lange vleugels) zijn kenmerken van *L c heinei*, ook wel Russische Stormmeeuw genoemd, die broedt vanaf de lijn Moskou-Witte Zee oostwaarts tot de Lena en overwintert van de Zwarte Zee tot de Perzische Golf (Glutz von Blotzheim & Bauer 1982). Wellicht hebben bovenstaande waarnemingen betrekking op deze ondersoort. De combinatie van kenmerken duidt in ieder geval op een oostelijke herkomst.
Er zijn verschillende aanwijzingen dat *L c heinei* 's winters in kleine aantallen centraal en westelijk Europa bereikt. Glutz von Blotzheim & Bauer vermelden veldwaarnemingen van donkermantelige Stormmeeuwen in de winter in de BRD, Denemarken en Tsjechoslowakije, alsmede terugmeldingen van in de winter in België en de BRD geringde vogels binnen het broedgebied van *L c heinei*. Een vondst in Friesland op 10 juni 1984 van een als nestjong in het gebied van *L c heinei* geringde Stormmeeuw betekende het eerste zekere geval van deze ondersoort in Nederland (Scharringa & Winkelman 1986). Ook zijn er 10-15 terugmeldingen uit dit gebied van exemplaren die als volgroeide vogel in Nederland zijn geringd (Speek & Speek 1984). Een Britse veldwaarneming werd beschreven door Osborn (1985). Ook heeft onderzoek aan museumcollecties en levende vogels in de hand meer aan het licht gebracht. Devillers (1982) onderzocht Stormmeeuwen in de collectie van het Koninklijk Belgisch Instituut voor de Natuurwetenschappen te Brussel en vond drie exemplaren met kenmerken van Russische Stormmeeuw (lange vleugel en donkere bovendelen), afkomstig uit België. Kuschert (1983) onderzocht 153 Stormmeeuwen verzameld langs de Westduitse kusten van Noordzee en Oostzee. Op basis van vleugellengte, snaveldikte en mantelkleur rekende hij 11 vogels tot *L c heinei* en 34 tot de nominaatvorm terwijl 108 exemplaren binnen het bereik van beide ondersoorten vielen. Tussen 4 en 9 februari 1985 (dus in dezelfde periode als de eerste waarneming te Deventer) werden in Oostvlaanderen en Brabant, België, 103 Stormmeeuwen geringd waarvan 29 vogels op grond van de maten werden toegeschreven aan *L c heinei* (Anonymus 1985).
Verder biometrisch onderzoek aan overwinterende vogels, aangevuld met ringgegevens, is nodig om een beter inzicht te krijgen in de mate waarin de Russische Stormmeeuw in centraal en westelijk Europa voorkomt. Daarnaast kunnen systematische waarnemingen op vaste plaatsen in najaar en winter meer informatie verschaffen over de verschijningsfrequentie van 'oostelijke' Stormmeeuwen.

summary

OBSERVATIONS OF EASTERN COMMON GULLS IN THE NETHERLANDS On 27 January 1985 and on 2 November 1986, at Deventer, Overijssel, single Common Gulls *Larus canus* showing characters of *L c heinei* were observed among birds of the nominate subspecies. They were larger and longer-winged than the other birds and showed a heavy head and bill. The upperparts were darker, resembling those of Lesser Black-backed Gull *L fuscus* of the subspecies *L f*

graellsii. Judging from field observations of large and dark Common Gulls, measurements of trapped birds and museum skins, and from recoveries within the breeding range of *L c heinei* of birds wintering in Belgium, the FRG and the Netherlands, Common Gulls of this subspecies regularly reach central and western Europe. More studies are needed to reveal the true frequency of these occurrences.

verwijzingen

Anonymus, 1985. Opmerkelijke ornithologische meldingen. *Wielewaal* 51: 147-148.
Devillers, P 1982. *Larus canus heinei* en Belgique. *Giervalk* 72: 107-110.
Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1982. *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* 8. Wiesbaden.
Kuschert, H 1983. Östliche Formen der Sturmmöwe *(Larus canus ssp)* als Wintergäste in Norddeutschland. *Vogelwarte* 32: 1-6.
Osborn, K 1985. Possible Eastern Common Gull on Fair Isle. *Br Birds* 78: 454.
Scharringa, C J G & Winkelman, J E 1986. Zeldzame en schaarse vogels in Nederland in 1984. *Limosa* 59: 119-126.
Speek, B J & Speek, G 1984. *Thieme's vogeltrekatlas.* Zutphen.

Geert Groot Koerkamp, Oosterwechelseweg 14, 7433 CP Schalkhaar

Caspian Tern with bright red legs On 22 September 1987, along the Digue à la Mer, Camargue, Bouches-du-Rhône, France, I observed a Caspian Tern *Sterna caspia* with bright red legs. The tern was in adult plumage, showing a red bill with a small yellowish tip. It was accompanied by 14 other Caspian Terns with normally coloured black legs. All were wearing an aluminum ring on the right tarsus. Visiting the same place on 23-25 September, I was unable to relocate the bird although at least 10 Caspian Terns were present every day. The literature does not mention the occurrence of red legs in Caspian Tern. Roland Staav *(in litt)* who has studied breeding Caspian Terns in Swedish colonies for over 10 years, has only once seen a bird with red tarsi. This bird which had been ringed as a chick on Stenarna, Uppland, Sweden, in 1972, was observed at Dannskären, Östergötland, on 20 June 1977. It had a white colour ring on its left tarsus. The bird was paired with a black-legged individual, and they had two chicks.
There is also a report of a juvenile Caspian Tern with orange legs in the Netherlands. The bird, accompanied by an adult, was seen on the beach in between Katwijk aan Zee and Noordwijk, Zuidholland, on 22 September 1957 (ten Kate 1959). Typically, juvenile Caspian Terns have brownish legs.I would like to thank Trinus Haitjema, Gerald Oreel and Roland Staav for supplying information.

reference

ten Kate, C G B 1959. Ornithologie van Nederland, 1956-II en 1957. *Limosa* 32: 37-69.

Gerard W M van Aalst, De Sikkel 4, 5384 HS Heesch

Lesser Short-toed Lark in Portugal Only occasional and largely anecdotal data have been available on the status of Lesser Short-toed Lark *Calandrella rufescens* in Portugal (cf Cramp 1988). In order to obtain well-documented data, an investigation was started in 1987, financed by the Serviço Nacional de Parques, Reservas e Conservaçao de Natureza. Suitable areas to be examined were argued to be those consisting of habitat preferred by Lesser Short-toed, located near Spanish breeding sites. In Spain, the species breeds in Andalucia, in the lower Ebro valley and along the coast south from the Ebro delta (Bernis 1971, Cramp); therefore the survey was carried out in the southeastern corner of Portugal.

In February 1987, three sites were examined in the southern Algarve: Tavira, Villa Real de Santo Antonio and Castro Marim. The habitat of Lesser Short-toed Lark overlaps with that of Short-toed Lark *C brachydactyla,* but Lesser Short-toed tends to subsist on drier, more saline or clay-based sites (Cramp). Subsequently, because of these habitat preferences, the research was concentrated in the latter two areas. The vegetation is dominated by salt-tolerant species. The pastures and saline flats which make up most of the 'sapal' are vegetated with swards of halophytic plants including *Arthrocnemum glaucum, A fruticosum, Mesembryanthemum nodiflorum, Spergularia salina* and, less frequently, *Salicornia nitens.* These vegetated patches are interspersed with large expanses of bare stony clay, 'charcas', completely devoid of plants. Between February 1987 and June 1988 the area was examined seven times.

In February 1987, small scattered parties of Lesser Short-toed Larks were found on saline flats east of Castro Marim (table 1). Further observations in April 1987 confirmed the species' preference for this location. Three more birds were seen in similar habitat just west of Castro Marim (Graham Catley pers comm). In July and August 1987, birds were found more widely scattered around the reserve on the edges of saline pools, on earthen banks and in expanses of short cropped grass; three free-flying juveniles were seen. In April 1988, singing birds were located in the reserve; in May and June 1988 repeated food-carrying took place by eight individuals to at least five sites, each one located at the base of *Arthrocnemum* tufts. The habitat was shared with Calan-

TABLE 1 Numbers of Lesser Short-toed Lark *Calandrella rufescens* at Castro Marim, Portugal, in 1987-88.

	1987				1988		
	Feb	Apr	Jul	Aug	Apr	May	Jun
individuals	60	45	20	30	40	25	35
singing birds	10	12	-	-	16	8	12
food-carrying birds	-	-	-	-	-	5	8
fledged juveniles	-	-	3	-	-	-	-

dra Lark *Melanocorypha calandra,* Short-toed Lark and Crested Lark *Galerida cristata.* Only few examples of interspecific interaction were noted, invariably with Short-toed Lark and with Lesser Short-toed in pursuit. With the close proximity of other species, mimicry in vocalizations of Lesser Short-toed was not unusual, and covered a wide range of strikingly well-reproduced songs and calls. Taped recordings of the song only induced mild response from individuals on the ground and no apparent reaction from singing birds.
It is likely that Castro Marim is not the only site in Portugal where Lesser Short-toed Larks occur, and further investigations are underway in suitable habitat elsewhere in the Algarve.

references

Bernis, F 1971. Aves migradoras Ibéricas 7-8. Madrid.
Cramp, S 1988. The birds of the western Palearctic 5. Oxford.

C C Moore, v/v Monte Mar R/C, Monte Santa Luzia, 2775 Parede, Portugal

Veldrietzanger bij Zuidland in september 1987 Op 8 september 1987, tussen 20:00 en 20:15, ving Wim Oudebeek in gezelschap van A van der Heyden en H van Wal op de Beninger Slikken bij Zuidland Zh een Veldrietzanger *Acrocephalus agricola.* De vogel werd beschreven, gefotografeerd en geringd (Arhem A 921783). Het betrof een eerstejaars vogel.

GROOTTE & BOUW Als Kleine Karekiet *A scirpaceus.* P9 korter dan bij Kleine Karekiet (nummering van binnen naar buiten). 12 staartpennen.
VERENKLEED Rossig bruin, rossiger dan Kleine Karekiet of Bosrietzanger *A palustris.* Wenkbrauwstreep wit, vanaf snavel tot c 10 mm achter oog. Oogstreep grijs, onopvallend. Oorstreek grijsachtig bruin. Keel en borst grauwwit. Onderstaartdekveren grijswit. Geen vleugelstreep. Oksel wit.
NAAKTE DELEN Iris als bij Kleine Karekiet. Bovensnavel zwart, ondersnavel rozeachtig met zwarte punt. Poot grijsbruin.
GELUID In hand hoog scherp *tjak.*

Op dezelfde dag als de vogel te Zuidland werd eveneens een Veldrietzanger gevangen en gefotografeerd bij de Blocq van Kuffeler Fl (Dutch Birding 9: 188, 1987). Deze vogel werd op 9 september opnieuw gevangen. Beide gevallen werden aanvaard door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna en betreffen het vijfde en zesde geval voor Nederland. Eerdere gevallen dateren van 2 oktober 1971 te Laaxum Fr, 23 oktober 1982 en 13 oktober 1984 te Makkum Fr en 26 september 1986 op Vlieland Fr (van IJzendoorn & Westhof 1985,

12 Veldrietzanger *Acrocephalus agricola,* Beninger Slikken, Zuidholland, september 1987 *(Wim Oudebeek)*

de Jong 1985, de Vries 1987, Terpstra 1988). De twee van 8 september 1987 zijn tevens de vroegste in het najaar. Het samenvallen van beide vangsten op een dag doet veronderstellen dat meerdere Veldrietzangers onopgemerkt zijn gebleven. Debet aan het geringe aantal waarnemingen in Nederland is ongetwijfeld het onopvallende gedrag van de soort in het najaar.

summary

PADDYFIELD WARBLER AT ZUIDLAND IN SEPTEMBER 1987 On 8 September 1987, a first-year Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola* was ringed and photographed at Zuidland, Zuidholland. Together with another Paddyfield Warbler trapped and photographed at the Blocq van Kuffeler, Flevoland, on the same day, they constitute the fifth and sixth record for the Netherlands. Preceeding records were in Friesland in October 1971, 1982 and 1984 and September 1986.

verwijzingen

van IJzendoorn, E J & Westhof, J H P 1985. Veldrietzanger uit 1971 in ere hersteld. Dutch Birding 7: 121-128.

de Jong, J 1985. Veldrietzanger te Makkum in oktober 1985. Dutch Birding 7: 140-141.

de Vries, J A 1987. Veldrietzanger ook al in oktober 1982 te Makkum. Dutch Birding 9: 28.

Terpstra, K 1988. Veldrietzanger op Vlieland in september 1986. Dutch Birding 10: 91.

Wim H P Oudebeek, Beverveen 448, 3205 AM Spijkenisse

Bird records in Morocco in December 1987 and January 1988 During a survey of Atlantic coastal wetlands in Morocco in December 1987 and January 1988, several rare and interesting birds were recorded by Arnoud van den Berg, Cecilia Bosman, Ray Eve, Gary Hibberd and Mohammed Ribi.
On 1 January, a drake Ring-necked Duck *Aythya collaris* was found between several other species of duck at Oued el Ouaar, Tarfaya. On 6 January, it was still present and photographed. This was the fifth and southernmost record of Ring-necked Duck in Morocco (Michel Thévenot in litt). The most recent ones were males in February and October 1984.
At Briech, 9 km north of Asilah, 12 to 29 Great Bustards *Otis tarda* were seen from 18 December to 31 January. These birds are probably part of a small resident population in northern Morocco (MT pers comm).
On 28 January, an adult winter Ring-billed Gull *Larus delawarensis* was discovered at the mouth of Oued Loukkos, north of Larache. On 31 January, it was photographed. It was smaller than the accompanying Lesser Black-backed Gulls *L fuscus,* and easily identified by its pale grey upperparts (almost as pale as a nearby Black-headed Gull *L ridibundus),* conspicuous black ring around yellowish-green bill, greenish leg and whitish eye. This constituted the fifth record of Ring-billed Gull for Morocco. The previous records were at Essaouira on 11 August 1982 and 10 April 1983 (Hoogendoorn 1982, O'Sullivan 1984), at Skhirat, Rabat on 5 February 1985 (Pierre-Christian Beaubrun pers comm), and at Merja Zerga on 11 April 1986 (MT pers comm).

13 Ring-billed Gull *Larus delawarensis,* Oued Loukkos, Morocco, January 1988 *(Arnoud B van den Berg)*

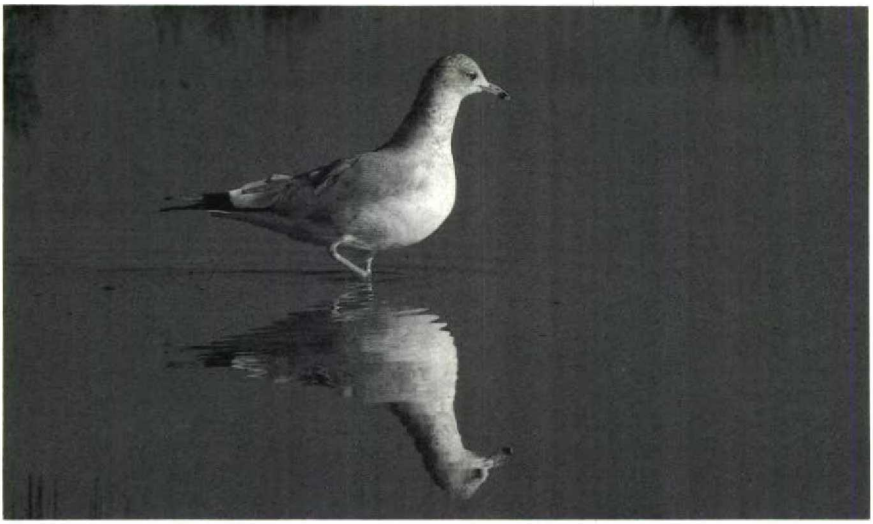

14 Marsh Owl *Asio capensis,* Moulay Bouselham, Morocco, December 1987 *(Arnoud B van den Berg)*

Every day in December and January, 9 to 20 Marsh Owls *Asio capensis* were found roosting together in trees at the shore of Merja Zerga in Moulay Bouselham. When disturbed and flushed, the birds returned to their trees as soon as possible. Interestingly, Cramp (1985) does not mention roosting in trees for this species, which is known as one of the least arboreal of owls.
On 5 January, 2 km south of Akhfennir, Tarfaya, AvdB observed a Plain Swift *Apus unicolor* flying above the coast and disappearing over land in north-eastern direction. The bird was recognized by its rather small size and compact structure, short wings and tail, lack of any white in all-blackish plumage, and fast wing-beats. This was only the sixth record of this species for Morocco (MT in litt), although Morocco has often been considered as the country this Canary Islands' species leaves for during part of the year (cf Fitter et al 1972).
From 29 to 31 January, in a small, 2.5 km long marsh area at the barrage of Oued Loukkos east of Larache, along a black-topped road on 4.3 to 6.6 km from the bridge of the coastal P2 road to Tanger, 45 Squacco Herons *Ardeola ralloides,* 138 Ferruginous Ducks *Aythya nyroca,* 143 Purple Gallinules *Porphyrio porphyrio,* three singing Moustached Warblers *Acrocephalus melanopogon* and two adult and two immature Penduline Tits *Remiz pendulinus* were found. In this area, Moustached Warbler is known as a breeding bird and winter migrant since 1972 (Thévenot & Thouy 1974), and several Moroccan records of Penduline Tits were reported since 1976 (Thouy 1978).
Other unusual records of birds not seen every winter included two Booted Eagles *Hieraaetus pennatus,* which were photographed on 7 January 3 km south of Goulimime along the road to Tan Tan; a Marsh Sandpiper *Tringa*

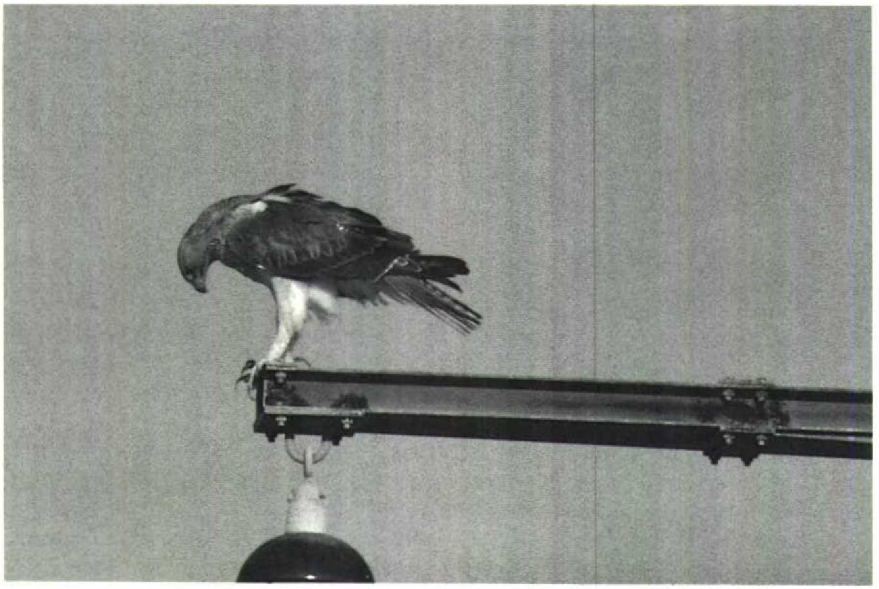

15-16 Booted Eagles *Hieraaetus pennatus*, Goulimime, Morocco, January 1988 *(Arnoud B van den Berg)*

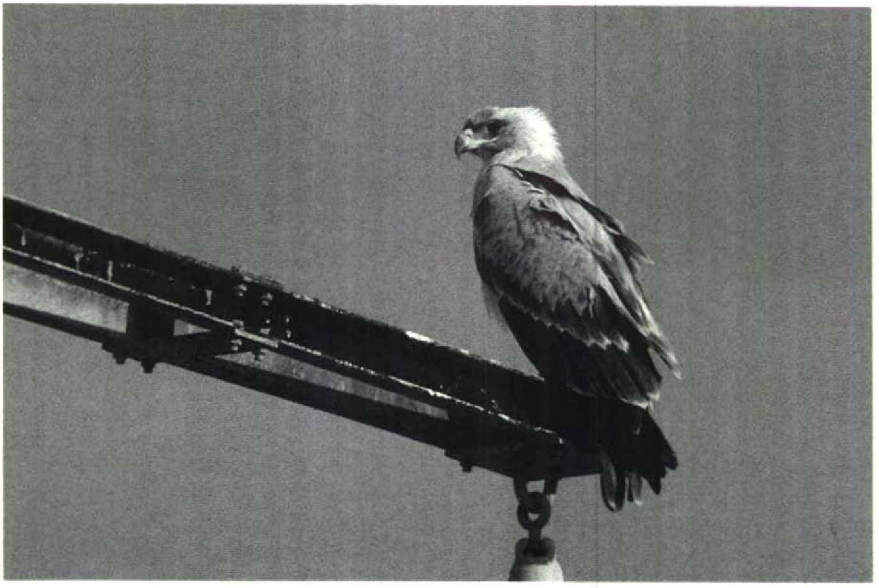

17 Ring-necked Duck *Aythya collaris*, Oued el Ouaar, Tarfaya, Morocco, January 1988 *(Arnoud B van den Berg)* **18** Marsh Sandpiper *Tringa stagnatilis*, Sidi Moussa, Morocco, December 1987 *(Arnoud B van den Berg)*

stagnatilis photographed on 26 and 27 December in the salines south of Sidi Moussa; and a Little Tern *Sterna albifrons* foraging on 16 January at Sidi Moussa (possibly the first January record for Morocco).

Thanks are due to the International Council for Bird Preservation, the Foundation Working Group on International Wader and Waterfowl Research and Eaux et Forêts of the agricultural department in Rabat, which made this survey possible. Michel Thévenot gave recent information on status and occurrence of species in Morocco.

references

Cramp, S 1985. The birds of the western Palearctic 4. Oxford.
Fitter, R S R, Heinzel, H & Parslow J L F 1972. The birds of Britain and Europe. London.
Hoogendoorn, W 1982. Ring-billed Gull in Morocco in August 1982. Dutch Birding 4: 91-92.
O'Sullivan, O 1984. Ring-billed Gull in Morocco in April 1983. Dutch Birding 6: 54.
Thévenot, M & Thouy, P 1974. Nidification ou hivernage d'espèces peu connues ou nouvelles pour le Maroc. Alauda 42: 51-56.
Thouy, P 1978. Nouvelles captures et observations hivernales au Maroc. Alauda 46: 87-93.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid

brieven

Franklins Meeuw in Nederlands-Belgisch grensgebied in juni-juli 1987

Met deze reactie wil ik namens verscheidene Belgische en Nederlandse vogelaars het ongenoegen uiten dat ontstond na het lezen van de eerste twee alinea's van het artikel over de Franklins Meeuw *Larus pipixcan* van Zundert-Nieuwmoer in 1987 (Dutch Birding 10: 71-78).

Het is -gelukkig- pas de eerste maal dat moet worden vastgesteld dat iemands ontdekking niet ten volle wordt gerespecteerd. Ere wie ere toekomt: het was Dirk Symens die de vogel reeds op 8 juni met overtuiging als Franklins Meeuw determineerde. Zelf sprak ik de waarneming diezelfde dag in op de DB-vogellijn; indien er nog onzekerheid bestond had ik dat zeker niet gedaan. Persoonlijk vind ik het voorval betreurenswaardig, zeker nu er een goede relatie bestaat tussen Nederlandse en Belgische vogelaars. Ik hoop dan ook dat dergelijke misverstanden geen weg meer vinden langs de redactie van Dutch Birding.

Gerald Driessens, Bosstraat 44, 2500 Lier, België

Het spijt de redactie indien bij sommigen ten onrechte de indruk is ontstaan dat niet Dirk Symens de Franklins Meeuw ontdekte en als zodanig determineerde. REDACTIE

recensies

JANE WASHBURN ROBINSON 1987. *A birder's guide to Japan*. Ibis Publishing Company (712 Wilshire Boulevard, Suite 1008, Santa Monica, CA 90401, USA). 358 pp. ISBN 0-394797-02-1. Japan is bij vogelaars nooit een populaire vakantiebestemming geweest. Gebrek aan literatuur, de taalbarrière en de hoge kosten zijn hiervan de voornaamste oorzaken. Aan het eerste

19 Stellers Zeearend *Haliaeetus pelagicus*, Hokkaido, Japan, februari 1988 *(Gerard Ouweneel)*

punt is recent iets gedaan. Van de hand van Jane Robinson, co-auteur van 'A guide to the birds of Japan' (1982), is nu een bird-finding gids verschenen die samen met de veldgids goed te gebruiken is.
Ongeveer eenvijfde deel van de gids is gewijd aan de problemen die een buitenlandse bezoeker kan ontmoeten. De auteur noemt Japan waarschijnlijk het moeilijkste land om alleen in te reizen. Hierna volgen op 265 pagina's de 150 belangrijkste vogelplekken in Japan. De van origine Amerikaanse auteur heeft drie jaar in Japan gewoond en heeft alle gebieden zelf bezocht. In een stijl die doet herinneren aan de bird-finding gidsen van Lane wordt, vaak tot de meter nauwkeurig, beschreven hoe men welke soort kan waarnemen. Per plaats worden genoemd: hoe te bereiken, algemene gebiedsbeschrijving, belangrijkste soorten, beste tijd van het jaar, restaurants en hotels, te gebruiken detailkaarten en de belangrijkste plaatsnamen in het Japans. Veel beschrijvingen worden verduidelijkt met een kaartje.
Gezien de afmetingen van het land, bijna 3000 km van noord naar zuid, is het aantal behandelde plaatsen uiteraard beperkt. Vooral Hokkaido, een van de beste plaatsen om te vogelen in Japan, komt er in mijn ogen nogal bekaaid af. Zeker het spechtenbos bij Kawayu had in de opsomming niet mogen ontbreken.
Hoewel de auteur er blijk van geeft veel van de Japanse leefwijze te hebben geleerd wordt de typisch Amerikaanse openheid waarmee ze plaatsen en contactpersonen noemt haar niet overal in Japan in dank afgenomen. Toen ik onlangs Hokkaido bezocht, werd mij afgeraden haar naam te noemen, omdat dit de bereidwilligheid bij de Japanners zeker negatief zou beïnvloeden.
Het boek sluit af met drie appendices, te weten references and resources, met een aantal belangrijke adressen, essential kanji, waarin de meest elementaire woorden in het Japans zijn opgenomen, en target birds, een lijst met endemen en soorten die in Japan het gemakkelijkst kunnen worden waargenomen.
Onlangs is van de hand van Mark Brazil, die bijna zeven jaar in Japan woonde en er nu nog regelmatig terugkeert, een soortgelijke bird-finding gids op de markt gekomen. Deze gids zal in een volgend nummer worden besproken. GERARD H STEINHAUS

recent wp reports

This review of recent reports of rare and interesting birds in the western Palearctic WP refers mainly to **October, November** and **December** 1988. The records are largely unchecked, not authenticated.

From 30 October to at least 12 November, a juvenile **White-billed Diver** *Gavia adamsii* stayed near Graz, Steiermark, Austria. In the German section of the Continental Shelf of the North Sea (53:51N, 06:19E), an adult **Black-browed Albatross** *Diomedea melanophris* was seen sitting on the water on 5 October. In the previous review, mention was made of an alleged **Matsudaira's Petrel** *Oceanodroma matsudairae* trapped on the Ilhas Selvagens (Dutch Birding 10: 193, 1988). In fact, this and other dark-rumped birds trapped here are **Swinhoe's Petrels** *O monorhis* and are believed to be breeding (Ardea 73: 105-106, 1985; Birding World 1: 405, 1988). In October, high numbers of **Great White Egrets** *Egretta alba* were noted in the Bodensee area (up to seven) and in Bayern, FRG (up to nine). Interestingly, a **Baikal Teal** *Anas formosa* remaining at Titchwell, Norfolk, Britain, from 13 to 22 November turned out to be a hybrid between **Teal** *A crecca* and **Pintail** *A acuta* (Birding World 1: 426-427, 1988). In Ireland, a male **Lesser Scaup** *Aythya affinis* was discovered at Lurgan, Armagh, on 27

20 American Pipit *Anthus rubescens*, Isles of Scilly, Great Britain, October 1988 *(David M Cottridge)* **21** Northern Oriole *Icterus galbula*, Isles of Scilly, Great Britain, October 1988 *(Pete Wheeler)* **22** Red-eyed Vireo *Vireo olivaceus*, Isles of Scilly, Great Britain, October 1988 *(David M Cottridge)*

December. For the third successive winter, a male **Barrow's Goldeneye** *Bucephala islandica* appeared in the Trondheimsfjord, Sör-Tröndelag, Norway, from 29 October. The first record of **Shikra** *Accipiter badius* for Kuwait was on 30 September. A **Gyrfalcon** *Falco rusticolus* was on Ile d'Ouessant, Finisterre, on 13 October, constituting the first French record since 1979. Unfortunately, the news about the presence of a **Purple Gallinule** *Porphyrio porphyrio* on Schouwen, Zeeland, Netherlands, in November and December was suppressed. Photographic evidence indicates that it belonged to the subspecies *P p seistanicus*. From 4 September to 5 October, the second British and WP **Oriental Pratincole** *Glareola maldivarum* was present at Elmley, Kent. The first record concerned a bird in Suffolk and Essex during June-October 1981. Israel witnessed an influx of **Kittlitz's Sandplovers** *Charadrius pecuarius:* 11 were staying near Haifa in October and November. From 21 December onwards, a maximum of three **Slender-billed Curlews** *Numenius tenuirostris* was recorded in Morocco, at their 'traditional spot' at Merja Zerga. On 17 November, the first Moroccan **Grey-headed Gull** *Larus cirrocephalus* was spotted at Agadir. The first two records of this tropical gull well inside the WP were in 1971 (Spain) and in 1981 (Algeria). An **Ivory Gull** *Pagophila eburnea* was in Bohuslän, Sweden, on 10 and 11 December. The **Royal Tern** *Sterna maxima* at Zeebrugge, Westvlaanderen, Belgium, on 12 June and 12 and 15 July most probably was an **Elegant Tern** *S elegans*. This would be the third record of this Nearctic species for the WP: the first two were in France (1974) and Ireland (1982). There were **Rufous Turtle Doves** *Streptopelia orientalis* in Finland on 5 October, in France on 16 October, and in Sweden from 25 October onwards. The first-winter male **Yellow-bellied Sapsucker** *Sphyrapicus varius* on Cape Clear Island, Cork, Ireland, on 16 October was only the second or third WP record. Amazingly, from 6 November onwards, at least 105 **Dunn's Larks** *Eremalauda dunni* were located in the Arava Valley, Israel. So far, there were only three Israeli records of this desert species.

A **White-winged Lark** *Melanocorypha leucoptera* at Mölen, Vestfold, on 17 October will be the third Norwegian record if accepted. At South Gare, Cleveland, on 23 October, a **Cliff Swallow** *Hirundo pyrrhonota* stayed for only two hours, being the second British and WP record. From 13 to 23 October, a **Blyth's Pipit** *Anthus godlewskii* was present on Fair Isle, Shetland. The only other British record concerns a specimen dated October 1882 which was identified in the British Museum (Natural History) much later. On 17 October, the first Swedish **Olive-backed Pipit** *A hodgsoni* was recorded on Stora Fjäderägg, Västerbotten. The **American Pipit** *A rubescens* on St Mary's, Isles of Scilly, from 9 to 19 October was the first multi-observer sighting of this species in Britain. There are only four accepted British records, the last one as long ago as 1953 on Fair Isle. Totally unexpected was the presence of a **Northern Mockingbird** *Mimus polyglottos* on Schiermonnikoog, Friesland, Netherlands, from 16 to 23 October. So far, there are no accepted records in the WP. A **Gray Catbird** *Dumetella carolinensis* was an exciting report on 28 October in Cot Valley, Cornwall. This would be the first British record if accepted. A **Siberian Accentor** *Prunella montanella* at Holmön, Västerbotten, on 17 October was the fifth for Sweden. The first-ever twitchable Finnish bird was at Vekara on 22 and 23 October. The second **Rock Thrush** *Monticola saxatilis* (a first-year male) for Sweden was present at Abisko, Lappland, from 8 to at least 10 October. The second British Isabelline Wheatear *Oenanthe isabellina* for 1988 was on St Mary's on 2 and 3 October. On 11 October, the presence of both a **White's Thrush** *Zoothera dauma* (first-winter male) and a **Black-throated Thrush** *Turdus ruficollis atrogularis* (male) on Helgoland, FRG, caused excitement among both present and absent birders. A delightful **American Robin** *T migratorius* (first-year) stayed at Inverbervie, Grampian, Britain, from 23 to 28 December. With three on Fair Isle (6, 9 and 12 October) and one on Utsira, Rogaland, Norway, **Pallas's Grasshopper Warblers** *Locustella certhiola* did well. The second Belgian **Dart-**

23 Isabelline Wheatear *Oenanthe isabellina*, Isles of Scilly, Great Britain, October 1988 *(David M Cottridge)*

ford Warbler *Sylvia undata* for 1988 was at Zeebrugge from 30 October to 1 November. A **Desert Warbler** *S nana* near Aerdenhout, Noordholland, from 30 October to 4 November excited 100s of Dutch and Belgian birders and was the first for the Netherlands. Up to five **Azure Tits** *Parus cyanus* were present at Kuhmo, Finland, from 27 November to at least 6 December. During September-October at least eight Red-eyed Vireo's *Vireo olivacea* were recorded in Britain and Ireland, and with two on St. Mary's on 10 October. On 7 October, Fair Isle produced a **Blackburnian Warbler** *Dendroica fusca*. This would be the first WP record of this warbler which breeds in eastern North America. A **Northern Waterthrush** *Seiurus noveboracensis* was trapped on 22 October at Gibraltar Point, Lincolnshire, Britain. On Gotland, a first-year male **Red-breasted Grosbeak** *Pheucticus ludovicianus* was trapped on 10 October, constituting the first Swedish record. A (probably first-year) male **Indigo Bunting** *Passerina cyanea* stayed at Wells, Norfolk, Britain, from 21 to at least 30 October. After the record of a first-winter bird on Cape Clear Island from 9 to 19 October 1985, the BOU Records Committee promoted this Nearctic species to Category A. **Northern Orioles** *Icterus galbula* stayed from 26 September to 1 October on Benbecula, Outer Hebrides, Britain, and from 4 to at least 12 October on St Agnes, Isles of Scilly.

Erik Hirschfeld, Södra Förstadsgatan 62, 211 43 Malmö, Sweden
Gerald J Oreel, Postbus 51273, 1007 EG Amsterdam, Netherlands.

recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels beslaat voornamelijk de maanden **oktober, november** en **december** 1988. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt.
Waarnemers van soorten die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna CDNA wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan Arnoud van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren. Deze zijn verkrijgbaar bij Han Blankert, Staalwijkstraat 17, 2313 XP Leiden.

DUIKERS TOT VALKEN **IJsduikers** *Gavia immer* waren er van 4 oktober tot 18 november bij Bussloo Gld, op 5 en 27 november bij Westkapelle Z en op 5 november bij Blankenberge Wvl, op 13 november tussen Bath Z en Zandvliet A en langs de Brouwersdam Zh, op 22 november een vondst bij Vrouwenpolder Z, begin december op de Barrage Eau d'Heure Nm, vanaf 4 december op de grindgaten tussen Maaseik BL en Thorn L, op 10 december bij Oostende Wvl en op 18 december bij Noordwijk Zh. Een **Kuhls**

24 Kwak *Nycticorax nycticorax*, Stavoren, Friesland, december 1988 *(Wim Jautze)*

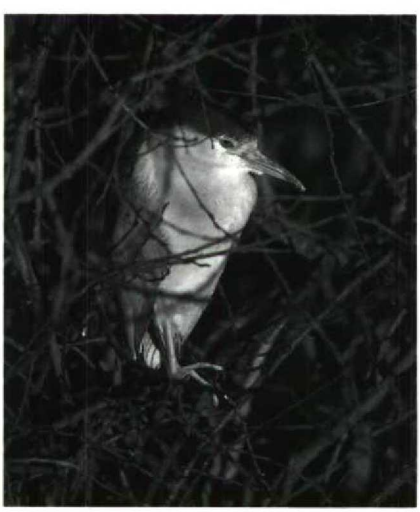

Pijlstormvogel *Calonectris diomedea* werd op 31 oktober gezien bij Terschelling Fr en een **Grote Pijlstormvogel** *Puffinus gravis* op 12 december op het zelfde eiland. Dit najaar werden c 250 **Grauwe Pijlstormvogels** *P griseus*, 190 **Noordse Pijlstormvogels** *P puffinus* en 255 **Vale Stormvogeltjes** *Oceanodroma leucorhoa* gemeld. Na half oktober werden deze soorten nog sporadisch gezien. Dit jaar was er weer een aantal **Stormvogeltjes** *Hydrobates pelagicus:* op 7 en 8 oktober op het Marsdiep Nh, op 8 oktober bij Camperduin Nh (twee) en bij Oostende, op 19 november een vondst op de Noordzee bij de Doggersbank, op 5 december bij Westkapelle, op 6 december bij Camperduin en op 8 december tenslotte een levend exemplaar gevonden op Texel Nh. **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* werden gemeld van West-Terschelling Fr, Zeebrugge Wvl, IJmuiden Nh, Vlissingen Z, Westkapelle, Texel (drie) en de Eemshaven Gr. De twee **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* van Dudzele Wvl bleven tot 16 oktober. Verder zaten er exemplaren op 23 oktober bij Raversijde Wvl, op 28 en 30 oktober in de Brabantsche Biesbosch Nb en vanaf 6 december bij Groote Sloot Nh. Een **Koereiger** *Bubulcus ibis* zat tot 19 november bij Hardinxveld-Giessendam Zh en in de derde week van november was er ook een bij Engelen Nb. Twee exemplaren die begin januari bekendheid genoten in de omgeving van Tricht Gld, zouden al vanaf november aanwezig zijn geweest. Nadat de **Grote Zilverreiger** *Egretta alba* dit jaar weer in de Flevopolders heeft gebroed, do-

[Dutch Birding 11: 40-51, maart 1989]

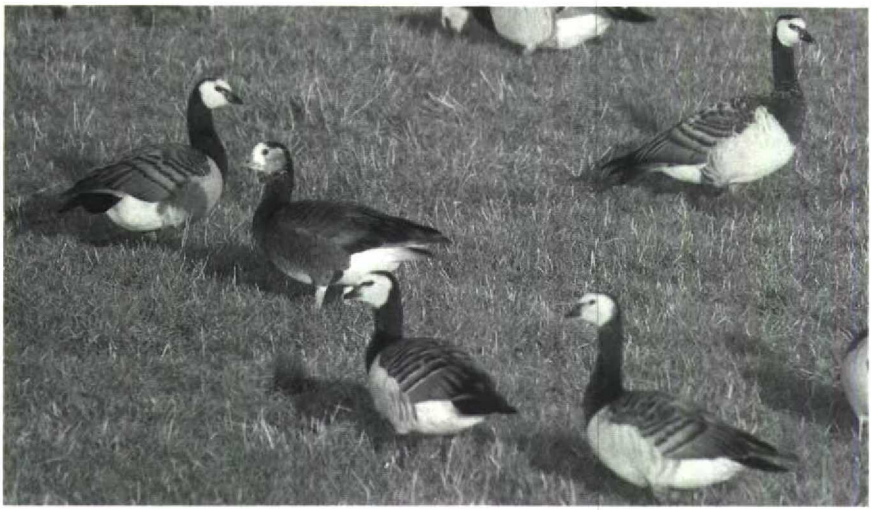

25 Hybride Dwerggans *Anser erythropus* x Brandgans *Branta leucopsis*, Den Bommel, Zeeland, december 1988 *(Hans Gebuis)*

ken er in het najaar her en der vogels op. Bij het Robbenoordbos Nh, Nuland Nb, in de omgeving van Leiden Zh, op de Strabrechtse Heide Nb en in de Flevo verbleven ze voor langere tijd. Late **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* waren er op 1 en 8 oktober bij Gent Ovl en op 2 oktober tussen Breukelen U en Abcoude U. **Ooievaars** *C ciconia* verschenen in grote groepen: op 1 oktober 25 bij Vlijmen Nb, op 3 oktober negen op een lichtmast langs de A2 ter hoogte van Rosmalen Nb, 14 bij Waalwijk Nb en 13 bij 's-Hertogenbosch Nb (ook op 4 oktober) en op 12 oktober negen bij Wijnjewoude Fr. Ten slotte overnachtte er één op 3 december te Middelburg Z en was er vanaf half december één aanwezig bij Kloetinge Z. Twee **Flamingo's** *Phoenicopterus ruber roseus* wer-

26 Gestreepte Strandloper *Calidris melanotos*, Philipsdam, oktober 1988 *(Hans Gebuis)*

den op 27 november gezien bij Sirjansland Z. Ondanks de slappe winter zaten er toch voldoende winterse ganzen. Vanaf 19 oktober werden c 25 **Dwergganzen** *Anser erythropus* gemeld, soms in kleine groepjes, zoals begin november drie bij de Brikweg Fl, 24 december zes (waaronder vier jongen) bij Yerseke Z, en 31 december vier (waaronder twee jongen) langs de Heimansweg Fl, die op 3 januari bij Uitdam Nh zaten. Ook werd een 15-tal **Sneeuwganzen** *A caerulescens* gezien, waaronder een intrigerend groepje van twee adulten en drie jongen dat van 30 oktober tot 20 november bij Holwerd Fr verbleef en vanaf begin december bij de Noordermeerweg NOP. De twee **Ross' Ganzen** *A rossi* die vanaf 30 oktober bij Stellendam Zh werden gemeld, bleken op het eiland Goeree Zh te hebben overzomerd. Een exemplaar van de blauwe vorm van deze soort werd op 30 december geclaimd bij Oenkerk Fr. Vanaf 1 november werden regelmatig twee **Zwarte Rotganzen** *Branta bernicla nigricans* gezien op Schiermonnikoog Fr. Vanaf 5 november werden **Roodhalsganzen** *B ruficollis* gemeld bij Heeg Fr en Ter Idzard Fr, op de Kievitslanden Fl en langs de Oostvaardersdijk Fl, in de Ooijpolder Gld (twee), bij Spijkenisse Zh, Hellevoetsluis Zh, Stad aan 't Haringvliet Zh en Dirksland Zh. **Amerikaanse Smienten** *Anas americana* zaten vanaf 18 oktober op Schiermonnikoog, op 4 november langs de Phillipsdam Nb en op 21 november bij de Blocq van Kuffeler Fl. Op de Maasplassen tussen Maaseik en Panheel L werden van 19 november tot 18 december verschillende Amerikaanse Smienten, zowel mannetjes als vrouwtjes, van dubieuze afkomst waargenomen. **Witoogeenden** *Aythya nyroca* zaten op 2 oktober bij Bergschenhoek Zh, vanaf 22 oktober bij Overveen Nh, op 24 oktober bij Alkmaar Nh, op 9 en 10 december twee op de Kampina Nb, van 10 tot 24 december bij Duffel A en op 17 december bij Seneffe Hg. Een onvolwassen mannetje **Koningseider** *Somateria spectabilis* dat op 18 oktober te Oostende zat, kon spijtig genoeg niet worden teruggevonden. Opvallend dit jaar was het verschijnen van grote aantallen **IJseenden** *Clangula hyemalis* voor de kust; alleen al in Noordholland in november ruim 200. Grote troepen waren aanwezig in december bij de Brouwersdam (60-70) en bij Nieuwpoort Wvl (c 80). In het binnenland werden tot ver in Henegouwen en langs de Maas en de IJssel exemplaren gemeld. Een **Witkopeend** *Oxyura leucocephala* zat vanaf 9 december bij Maasdijk Zh. **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans* werden nog gemeld bij Heeze Nb op 14 oktober en bij Schiedam Zh op 12 november. Tot de tweede week van november werden 12 **Rode Wouwen** *M milvus* doorgegeven. In december werden ze nog gezien in de Hoekse Waard en de Brabantsche Biesbosch, bij Nevele Ovl en Harchies Hg. Vanaf 20 oktober tot 26 november zat er één, tot 3 december zaten er twee en de rest van de periode drie **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla* in het Oostvaardersplassengebied Fl. Verder werd er op 21 november één bij Bilthoven U en op 27 december een adult tussen Zwolle O en Wijhe O gezien. De waarneming van een adult mannetje **Steppekiekendief** *Circus macrourus* op 8 november bij Winkel Nh kwam helaas te laat door. Een **arend** *Aquila clanga/pomarina* die op 4 november op Texel werd gezien, kon zijn ware identiteit verborgen houden en vloog op 5 november in de richting van het vasteland. Op 13 november werd bij Hensies Hg een **Bastaardarend** *A clanga* gefotografeerd. In de laatste helft van oktober werden nog 15 **Visarenden** *Pandion haliaetus* gemeld. Eind december verbleef er één in de Brabantse Biesbosch. Op 2 oktober was er een **Roodpootvalk** *Falco vespertinus* bij Bredene Wvl. Er kwamen c 50 meldingen binnen van, voornamelijk residente, **Slechtvalken** *F peregrinus*.

HOENDERS TOT ALKEN Uitzonderlijk laat was de melding van een **Kwartel** *Coturnix coturnix* op 15 november op Schiermonnikoog. 4500 **Kraanvogels** *Grus grus* werden gemeld tussen 18 oktober en 21 november, vooral van 26 oktober tot 1 november en op 9 november. Op 27 oktober waren er c 400 aanwezig op de Strabrechtse Heide en op 31 oktober vlogen er 1200 over Hoensbroek L. Bekend werd dat in Zeeuws-Vlaanderen dit jaar een paartje **Steltkluten** *Himantopus himantopus* twee jongen heeft grootge-

27 Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus*, Westkapelle, Zeeland, oktober 1988 *(Jaco Walhout)* **28** Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus*, Goedereede, Zuidholland, oktober 1988 *(Hans Gebuis)*

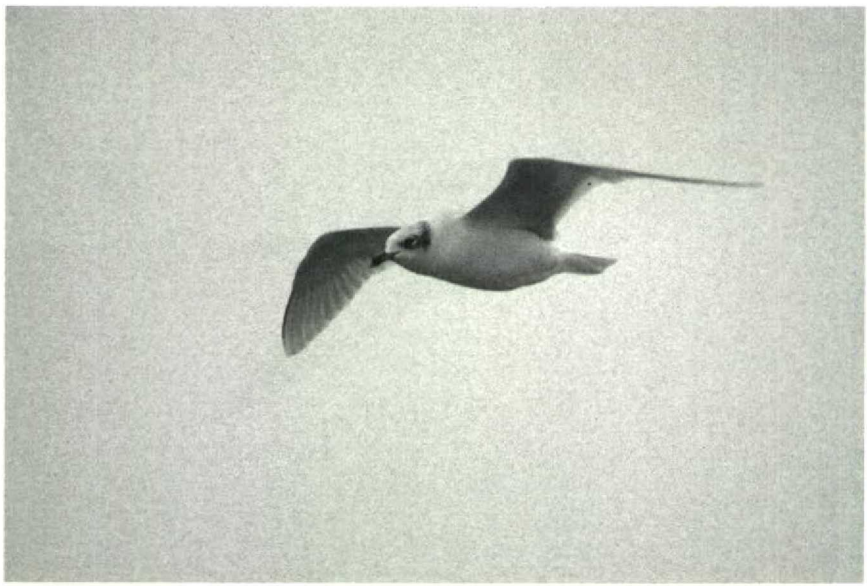

29 Zwartkopmeeuw *Larus melanocephalus,* IJmuiden, Noordholland, december 1988 *(Frank Dröge)*

bracht. Een **Morinelplevier** *Charadrius morinellus* werd nog op 2 oktober op Texel gezien. Van 23 tot 25 oktober zat een **Gestreepte Strandloper** *Calidris melanotos* op de Slikken van de Heen Nb en op 19 en 20 november één langs de Oostvaardersdijk. Een **Blonde Ruiter** *Tryngites subruficollis* op 18 en 19 oktober in de Eemshaven werd slechts door een handvol waarnemers gezien. Een serie claims omvatte **Poelsnippen** *Gallinago media* op 5 oktober op Texel en 20 oktober in de Eemshaven, een **grijze snip** *Limnodromus* rond 20 oktober op Texel en een **Terekruiter** *Xenus cinereus* op 15 oktober op Terschelling. Verder kwam er een melding van een **Grote Franjepoot** *Phalaropus tricolor* van de Brouwersdam op 1 oktober. Twee **Grauwe Franjepoten** *P lobatus* zaten op 16 en 17 oktober op de Hellegatsplaten Nb. Voor **Rosse Franjepoten** *P fulicarius* was 1988 een exceptioneel jaar, mede omdat vele exemplaren voor langere tijd aanwezig bleven. Na een zeer vroege waarneming op 10 september bij Den Oever Nh begon het pas goed op 8 oktober toen er exemplaren zaten bij Den Helder Nh (twee), IJmuiden (drie), het Kornwerderzand Fr en de Abtskolk bij Petten Nh. Bij IJmuiden waren nog exem-

30 Kleine Alk *Alle alle,* Den Oever, Noordholland, december 1988 *(Do van Dijck)*

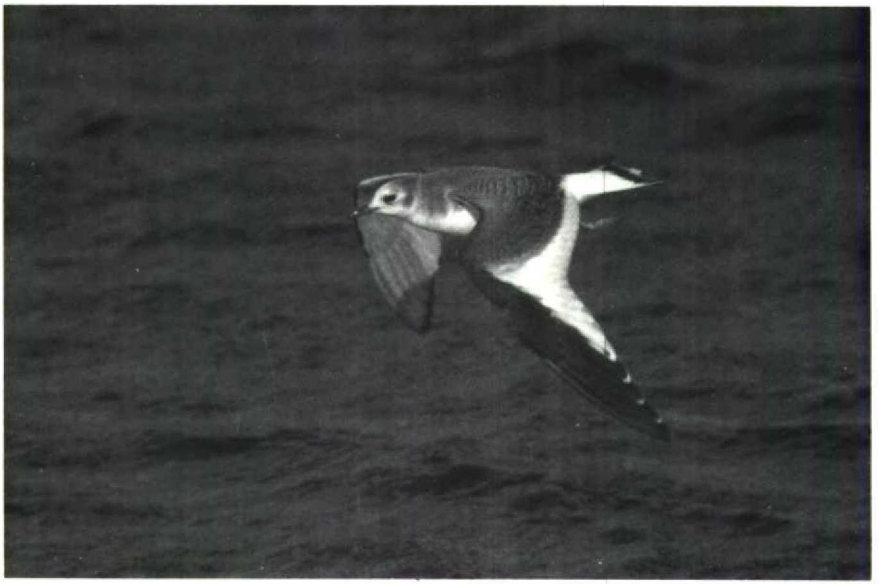

31-32 Vorkstaartmeeuw *Larus sabini*, Katwijk, Zuidholland, oktober 1988 *(Arjan den Hollander)*

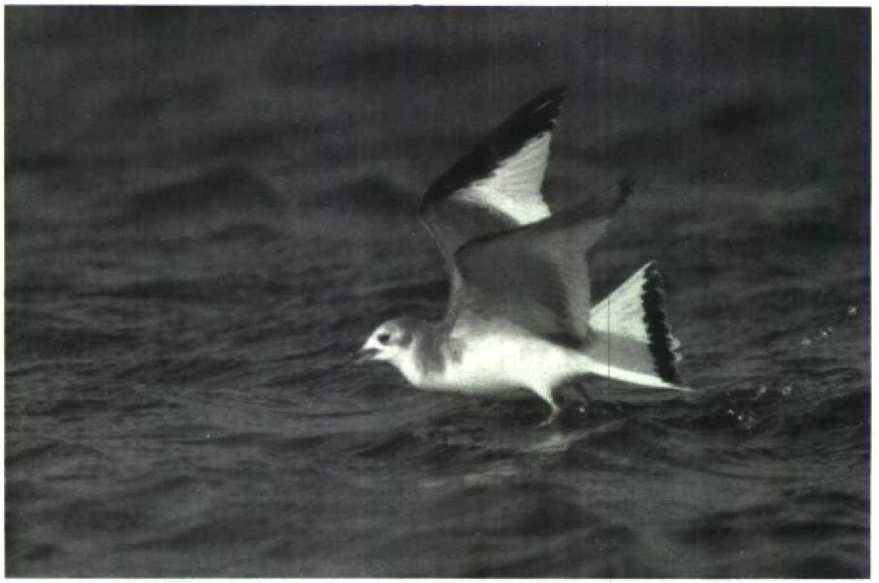

33 Grote Pieper *Anthus richardi*, Kennemerduinen, Noordholland, oktober 1988 *(Arnoud B van den Berg)* **34** Vale Lijster *Turdus obscurus*, Texel, Noordholland, oktober 1988 *(Arnoud B van den Berg)*

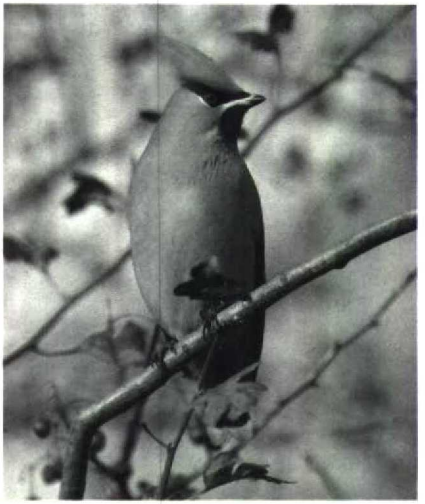

35 Pestvogel *Bombycilla garrulus*, juveniel, Schagen, Noordholland, november 1988 *(Do van Dijck)* **36** Pestvogel *Bombycilla garrulus*, Schagen, Noordholland, november 1988 *(Do van Dijck)*

plaren op 9 oktober, 12 en 22 november en 4 en 11 december. Op de Putten van Camperduin was er één van 9 tot 28 oktober en tussen 13 en 21 oktober zelfs twee. Overigens waren er meldingen op 10 oktober bij Oostende, tussen 16 en 30 oktober enkele op Texel, op 18 oktober een vondst bij Raversijde, op 26 en 27 oktober bij Ritthem Z, op 6 november bij den Oever en op 5 en 6 december bij Katwijk Zh. Na een lange aan-

37 Spotlijster *Mimus polyglottos*, Schiermonnikoog, Friesland, oktober 1988 *(Sander van de Water)*

38-39 Woestijngrasmus *Sylvia nana*, Amsterdamse Waterleidingduinen, Noordholland, november 1988 *(Arnoud B van den Berg)*

loop vanuit augustus kwam het spectaculaire hoogtepunt van de influx van de **Kleinste Jager** *Stercorarius longicaudus* op 8 oktober. Hoewel de vogels vaak voor de telposten op en neer vlogen werden er die dag toch zeker 25-30 exemplaren vastgesteld langs de gehele kust. Het najaarstotaal bedroeg ongeveer 65 exemplaren. De laatste waarneming was op 28 oktober bij Terschelling. Ook voor het waarnemen van **Vorkstaartmeeuwen** *Larus sabini* muntte de periode van 6 tot 10 oktober uit. Van de 35 gemelde exemplaren kwamen er bijna 20 uit Oostende. Bij Camperduin, Katwijk en Oostende bleven sommige vogels enige uren aanwezig. Verder was er één op 29 oktober op Schiermonnikoog en op 13 november bij Zeebrugge en bij Oostende. De **Kleine Kokmeeuw** *L philadelphia* bleef een 'regular tick' bij IJmuiden. Een claim van een tweede winter **Ringsnavelmeeuw** *L delawarensis* was er op 21 en 23 december op de Brouwersdam. 12 meldingen van **Zwartkopmeeuwen** *L melanocephalus*, 23 van **Geelpootmeeuwen** *L cachinnans* en 17 van **Grote Burgemeesters** *L hyperboreus* kwamen bij ons binnen, waarvan enkele uit het binnenland. Meldingen van onvolwassen **Kleine Burgemeesters** *L glaucoides* waren er op Texel op 23 oktober, bij Herten-Ool L op 10 december en vanaf de tweede week van december bij Oostende. De **Koningsstern** *Sterna maxima* van Zeebrugge (juni-juli) blijkt achteraf toch meer kenmerken van de **Sierlijke Stern** *S elegans* te hebben. Op 31 december werd een **Zwarte Zeekoet** *Cepphus grylle* gevonden bij de Eemshaven. Buiten een waarneming bij Oostende op 10 oktober werden pas vanaf 23 oktober **Kleine Alken** *Alle alle* waargenomen. Tot het eind van de periode werden er c 175 gemeld, vooral op 29 oktober, 13 en 19 november en 5 december (op laatstgenoemde dag 60 exemplaren uitsluitend bij Camperduin). Bij de Brouwersdam was er vanaf 10 december één aanwezig en op 17 december zelfs twee. Levende **Papegaaiduikers** *Fratercula arctica* werden uitsluitend opgemerkt bij Camperduin op 21 oktober, 20, 23 en 26 november en 4 december. Het enige andere geval betreft een vondst op 6 november op Ameland Fr.

HOPPEN TOT GORZEN **Hoppen** *Upupa epops* waren er op 3 oktober te Blankenberge, van 15 tot 18 oktober op Texel en op 16 oktober te Katwijk. De trek van de **Grote Pieper** *Anthus richardi* bereikte zijn top in de eerste drie weken van oktober met c 75 exemplaren. Een late melding kwam op 17 december van Texel. De **Pestvogel** *Bombycilla garrulus*-invasie, die op 23 oktober inzette, bereikte zijn grootste omvang in november, maar liep eind december met een sisser af. In totaal werden ongeveer 350 Pestvogels gemeld. De grootste groep (meer dan 50) bevond zich op 4 december in Emmen D. Begin januari waren er nog exemplaren aanwezig op een beperkt aantal plaatsen (Haren Gr, Wateringen Zh en Herentals A). Op 24 oktober werd een **Waterspreeuw** *Cinclus cinclus* gevangen bij Castricum Nh. Verder waren er Waterspreeuwen op 24 en 25 oktober bij Den Helder, op 12 november in het Robbenoordbos, op 13 en 14 november bij Katwijk, vanaf 19 november één en vanaf 30 november twee bij Velp Gld en vanaf 18 december in de AW-duinen Nh. Nederland droeg zijn steentje bij aan de golf Nearctische soorten die de West-Palearctis bereikte, in de vorm van een **Spotlijster** *Mimus polyglottos* die zich van 16 tot 23 oktober goed liet waarnemen op Schiermonnikoog. Spijtig genoeg alweer niet tikbaar was de **Woestijntapuit** *Oenanthe deserti* die op 1 oktober te Heverlee B zat. Voor de volledigheid noemen we nog de **Vale Lijster** *Turdus obscurus* die van 30 september tot 4 oktober op Texel zat. **Cetti's Zangers** *Cettia cetti* zaten op 1 oktober bij Heist Wvl en vanaf 25 december bij Harchies. Op 2 oktober was er nog een **Waterrietzanger** *Acrocephalus paludicola* op de Slikken van Flakkee Zh. De tweede **Provençaalse Grasmus** *Sylvia undata* voor België zat van 30 oktober tot 1 november bij Zeebrugge. Tevens werd op 30 oktober een **Woestijngrasmus** *S nana* ontdekt in de AW-duinen. Tot 4 november was deze nieuwe soort voor Nederland van zeer nabij te bekijken. Onder de meer reguliere najaarsgasten bevonden zich **Sperwergrasmussen** *S nisoria* die op 1 oktober gevangen werden bij Wassenaar Zh en Katwijk. **Pallas' Boszangers** *Phylloscopus proregulus* werden gezien bij Den Oever op 1

40 Rosse Franjepoot *Phalaropus fulicarius,* Camperduin, Noordholland, oktober 1988 *(Arie de Knijff)* **41** Witstuitbarmsijs *Carduelis hornemanni exilipes,* Westenschouwen, Zeeland, november 1988 *(Arnoud B van den Berg, Vrs Nebularia)*

oktober, op Texel drie tussen 20 en 22 oktober, op de Maasvlakte Zh op 23 oktober en bij IJmuiden op 30 oktober. De piek van **Bladkoningen** *P inornatus* lag duidelijk in de eerste twee weken van oktober met c 160 exemplaren in Nederland en België in oktober. Een **Bruine Boszanger** *P fuscatus* werd op 17 oktober geclaimd op Texel. Op 1 en 2 oktober werden, alweer op Texel, **Bergfluiters** *P bonelli* gemeld. **Kleine Vliegenvangers** *Ficedula parva* waren er op 2 en 13 oktober één en op 14 oktober twee op de Maasvlakte, op 2 oktober bij IJmuiden, van 4 tot 10 oktober op Terschelling, op 13 en 14 oktober bij Westkapelle en op 17 oktober op Texel. Op 18 en 19 oktober werden enkele **Taigaboomkruipers** *Certhia familiaris* gevangen op Schiermonnikoog. Pas vanaf eind november waren er weer meldingen van deze soort bij Groningen Gr, Nieuwegein U, Veenendaal U, Ede Gld, het Amsterdamse Bos Nh en het Fochteloërveen D/Fr. Tot 23 oktober werden op diverse locaties **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* waargenomen; hierna nog vrijwel uitsluitend in België waar groepjes poogden te overwinteren bij Zeebrugge en Kallo-Doel Ovl. **Notekrakers** *Nucifraga caryocatactes* waren er op 2 oktober bij Noordwijk, op 12 oktober op Terschelling in de derde week van oktober bij Katwijk, op 15 oktober bij Den Helder, op 24 oktober op Texel en op 28 oktober bij Ede. Juveniele **Roze Spreeuwen** *Sturnus roseus* werden gezien bij Munte Wvl op 8 oktober, tot spijt van de DB-vogelweekgangers bij Den Helder op 15 oktober, bij Hoek van Holland Zh op 22 oktober, en gelukkig toch weer op Texel van 22 tot 25 oktober. Ook dit jaar was er weer een invasie **Grote Barmsijzen** *Carduelis flammea flammea,* met bijvoorbeeld 390 exemplaren op 26 november bij Wassenaar. Hiermee gepaard gingen vangsten en claims van **Witstuitbarmsijzen** *C hornemanni:* vangsten op 19 november bij Castricum en in de Kennemerduinen, op 25 november twee bij

42 Kleine Vliegenvanger *Ficedula parva,* Maasvlakte, Zuidholland, oktober 1988 *(René Pop)*

Westenschouwen Z, welke op 28 november werden losgelaten, op 26 november weer bij Castricum en bij Anzegem Wvl op 27 november. Claims waren er op 16 november op Schiermonnikoog, op 20 november bij IJmuiden en de Blocq van Kuffeler, op 3 december in het Planken Wambuis Gld en op 10 december op de Dwingeloose Heide D. Vanaf 3 december werden hardnekkig één of meer exemplaren geclaimd op de Pampushaven Fl. Op 30 oktober werd een **Grote Kruisbek** *Loxia pytyopsittacus* gevangen bij Tongeren Gld. Claims waren er op 26 november van de Davidsplassen D (twee) en bij Ede (10 à 15) op 14 december. Een mogelijke **Bosgors** *Emberiza rustica* vloog op 19 oktober over bij Westkapelle. Verder waren er exemplaren op Schiermonnikoog op 22 oktober en bij Heist op 30 oktober en 1 november. **Dwerggorzen** *E pusilla* werden waargenomen op 10 en 14 oktober op Terschelling en op 24 oktober bij Castricum. Een leuke melding betreft een groep van 23 **Grauwe Gorzen** *Miliaria calandra* op 10 december op een slaapplaats bij Hensies.

Eugène van der Burg, Vliestroom 147,
2401 VD Alphen aan den Rijn, Nederland
Ruud M van Dongen, Leeuwerikstraat 5bis, 3514 CP Utrecht, Nederland
Peter W W de Rouw, Warande 23, 3705 ZB Zeist, Nederland
Gerald Driessens, Bosstraat 44, 2500 Lier, België

aankondigingen

EuroBirdnet The corrected and updated electronic and postal addresses through which EuroBirdnet (Dutch Birding 10: 144-145, 1988) can be contacted are: Pieter Bison, Cornelis Springerstraat 11-2, 1073 LD Amsterdam, Netherlands, 020-715783, email bison@hnykun53.bitnet; and Rolf de By, Ankrot 19, 7523 LH Enschede, Netherlands, 053-338530, email deby@utrcu1.uucp.

verzoeken

Atlas of the breeding birds of Arabia The *Atlas of the breeding birds of Arabia* project commenced in 1985, with the aim of determining the status and distribution of over 200 bird species breeding within the Arabian peninsula. The atlas is based on half degree squares. All those who have ornithological records from any part of the peninsula, whether published or not, or those who are presently in Arabia or planning to visit there, are able to assist and are asked to contact the co-ordinator, Michael C Jennings, 1 Eastcourt, Burbage, Wiltshire, SN8 3AG, UK. There is no limit on the age of records, since several species have shown remarkable extensions in recent years. A periodic newsletter *The Phoenix* is provided free to all contributors. As this newsletter is of general interest to all interested in the birds of Arabia and the Middle East, non-contributors may whish to subscribe. A free copy will be sent to those sending a self-addressed envelope.

Atlas of the breeding birds of Greece For the preparation of an atlas of the breeding birds of Greece, H Heckenroth, J Hölzinger and co-workers are interested in receiving from foreign birders all kinds of information on breeding birds in Greece. After inclusion in the Greek atlas, these data will also be used in the preparation of an atlas of the breeding birds of Europe (by the European Ornithological Atlas Committee of the ICPB). Results of censuses are welcomed as well as single observations on holidays. Record forms can be obtained from Hartmut Heckenroth, Hoppengartenring 90, D-3012 Langenhagen 1, FRG.

Roodpootvalk in Nederland in voorjaar van 1988 Om een beter inzicht te krijgen in het invasie-achtige voorkomen van Roodpootvalken *Falco vespertinus* in Nederland in het voorjaar van 1988, wordt men verzocht alle waarnemingen, ringvangsten en vondsten gedurende deze periode op te sturen naar Henk Sierdsema, St Janskerkstraat 160, 6822 EP Arnhem, 085-453623. Gelieve bij toezending datum, plaats, aantal, leeftijd en geslacht, gedrag, omstandigheden, waarnemers en eventuele andere gegevens te vermelden. Alle toezenders zullen in de publicatie worden bedankt.

Voorkomen van Kraanvogel in Nederland Vanaf de 70er jaren worden in Nederland waarnemingen verzameld van trekkende Kraanvogels *Grus grus*. Tot voor kort was Nederland daarbij opgesplitst in twee gedeelten. Na overleg is besloten dat met ingang van 1 januari 1989 de coördinatie en verslaglegging voor heel Nederland verricht gaat worden door Henk Wessels, Bredevoortsestraatweg 115, 7121 BG Aalten. Aan personen die over gegevens beschikken vanaf 1970 die nog niet beschikbaar gesteld zijn aan de voormalige coördinatoren HW en Wim Vergoossen, wordt verzocht deze alsnog ter beschikking te stellen. Alle waarnemingen uit geheel Nederland zijn daarbij welkom, voorzien van datum, tijd, plaats, aantal, vliegrichting, waarnemer(s) en eventuele andere gegevens.

BON aub opsturen naar:

DB Nieuwsbrief
Postbus 5611
1007 AP Amsterdam

Ja, ik abonneer mij op:
[] DB Nieuwsbrief (Ik ben al Dutch Birding-abonnee)
[] DB Nieuwsbrief
[] Dutch Birding
[] DB Nieuwsbrief én Dutch Birding

Ik wens dit jaar reeds verschenen nummers van DB Nieuwsbrief [] wel / [] niet te ontvangen.

De abonnementsprijs voor DB Nieuwsbrief bedraagt ƒ 34.50 (BFR 645); Dutch Birding-abonnees betalen slechts ƒ 24.50 (BFR 455). De abonnementsprijs voor Dutch Birding bedraagt ƒ 35.00 (BFR 650).

Ik betaal na ontvangst van de acceptgirokaart.

Naam

Adres

Postcode

Plaats

BIRDQUEST

MARK BEAMAN
STEVE MADGE
NIGEL REDMAN
IAIN ROBERTSON

'First in the Field'

Birdquest offer the discerning birdwatcher exciting, friendly, small-group holidays arranged and guided by professionals. Come with us and see why Birdquest are 'First in the Field'.

BIRDWATCHING HOLIDAYS 1989

ARGENTINA ● AUSTRALIA ● BORNEO & THE MALAY PENINSULA ● BRAZIL
COSTA RICA ● ECUADOR ● ETHIOPIA ● EASTERN SIBERIA
THE GALAPAGOS ● HUNGARY ● ISRAEL ● KENYA ● MADAGASCAR
MONGOLIA ● MOROCCO ● NAMIBIA ● THE CAPE & NATAL ● NEW GUINEA
NORTHERN INDIA ● PERU ● POLAND ● SIKKIM, DARJEELING & ASSAM
SOUTHERN INDIA & THE ANDAMANS ● THAILAND ● TURKEY
TURKESTAN & THE CAUCASUS ● VENEZUELA ● YEMEN
ZIMBABWE & THE OKAVANGO

For our brochure please contact: **BIRDQUEST Ltd.,**
Two Jays, Kemple End, Birdy Brow, Stonyhurst
Lancashire BB6 9QY, UK. Tel: 025486 317

THE ATLAS OF BREEDING BIRDS IN BRITAIN AND IRELAND compiled by J. T. R. Sharrock
". . . an indispensable source of up-to-date information, a pleasure to read, a spur to further thought and an elegant example of book production." Stanley Cramp, *British Birds*. *4th impression, 480 pages, £20.00 net*

THE GANNET by Bryan Nelson
Dr Nelson is internationally known for his work on the gannets and the boobies, and this new study is undoubtedly the definitive work on *Sula bassana* for years to come. *336 pages plus 32 plates, £14.00 net*

GREENSHANKS by Desmond and Maimie Nethersole-Thompson
A new monograph on this attractive wader by a world authority. *276 pages plus 4 colour plates, £13.00 net*

FLIGHT IDENTIFICATION OF EUROPEAN RAPTORS by R. F. Porter, I. Willis, S. Christensen, B. P. Nielsen
The third, revised and enlarged edition of this standard work. *180 pages plus 96 plates, £13.00 net*

THE BIRDWATCHER'S DICTIONARY by Peter Weaver
Defines more than 1100 words and terms. Over 60 illustrations. *160 pages, £6.00 net*

ESTUARY BIRDS OF BRITAIN AND IRELAND by A. J. Prater
Assesses the importance of each estuary and the distribution and numbers of species usually present. Drawings by John Busby. *440 pages plus 16 plates, £16.00 net*

THE BARN OWL by D. S. Bunn, A. B. Warburton and R. D. S. Wilson
In the classic monograph mould, this study of *Tyto alba* is the product of almost 40 years study by its authors. *264 pages plus colour frontispiece and 16 plates, £14.00 net*

OWLS OF EUROPE by Heimo Mikkola
Dr Mikkola's detailed study of the 17 owl species breeding in Europe and around the Mediterranean. Colour plates and numerous drawings by Ian Willis, and 75 photographs. *400 pages plus 40 plates, £18.00 net*

THE BEE-EATERS by C. H. Fry
All 42 species and sub-species of this remarkable Family are covered in Dr Fry's monograph and all are shown in colour plates and distribution maps. Over 100 text illustrations by John Busby. *320 pages, £19.60 net*

THE PUFFIN by M. P. Harris
All aspects of the Puffin's life are considered as well as its current situation and the threats posed by man. Illustrated by Keith Brockie. *224 pages plus 16 plates, £14.00 net*

A DICTIONARY OF BIRDS edited by Bruce Campbell and Elizabeth Lack
Contributions by over 280 ornithologists and other specialists cover the field of modern ornithology and related subjects. *British Birds* Book of the Year 1985. *700 pages, over 500 illustrations, £39.00 net*

BIRDS OF SCOTLAND by Valerie M. Thom
Reviews the birds and changes in their status in Scotland in recent times. Species accounts of over 450 species; 173 distribution maps, over 150 drawings and 32 photographs. *382 pages plus 8 plates, £24.00 net*

THE SPARROWHAWK by Ian Newton
"This is a work of masterly content, a very good read, and a thoroughly nice book to own." Colin Bibby, *British Birds*. Illustrated by Keith Brockie. *400 pages, 24 plates, £17.00 net*

THE ATLAS OF WINTERING BIRDS IN BRITAIN AND IRELAND compiled by Peter Lack
The companion volume to *The Atlas of Breeding Birds* but with distribution/abundance maps of species present during the three winters 1981/1982, 1982/83, and 1983/84. *448 pages, £20.00 net*

GULLS: A GUIDE TO IDENTIFICATION by P.J. Grant
Revised and expanded new edition with 8 additional species and 544 photographs. *352 pages, £15.00 net*

WADERS: THEIR BREEDING, HAUNTS AND WATCHERS
by Desmond and Maimie Nethersole-Thompson
Expert accounts of 18 waders species in their breeding haunts – and much more – refreshingly told. Illustrated by Donald Watson. *400 pages plus 24 plates, £18.00 net*

THE SKUAS by Robert W. Furness
The world's six species of skuas described in detail and their problems in today's world discussed. Illustrated by John Busby. *336 pages, £18.00 net*

BIRDS OF THE MIDDLE EAST AND NORTH AFRICA
by P. A. D. Hollom, R. F. Porter, S. Christensen and Ian Willis
The companion field guide to over 700 species found in the two regions. *320 pages, 506 distribution maps, 40 colour plates by Ian Willis, over 100 line drawings, £14.00 net*

THE SPARROWS by J. Denis Summers-Smith
The world's 20 species of the Genus *Passer* described and illustrated, plus their relationship, evolution and systematic position. Colour plates and line drawings by Robert Gillmor. *320 pages plus 8 plates, £22.00 net*

WEATHER AND BIRD BEHAVIOUR by Norman Elkins
A new, revised edition of this valuable work ready autumn 1988. *240 pages, plus 16 plates, £16.00 net*

T & A D POYSER LTD, Calton, Waterhouses, Staffs ST10 3JX

NATUUR & BOEK

VELDGIDSEN-VOORRAAD VOORBEELDIG IN NEDERLAND !!!!
bestelservice navenant - belangstelling ook voor
vogelaars en vogels

Colston/Burton, A Field Guide to the WADERS of
Britain and Europe magnifiek! ƒ 42,90

BIRDS OF THE MIDDLE EAST AND NORTH AFRICA
Hollom/Porter/Christensen/Willis ƒ 60,--
beide titels lang verwacht

Bankastraat 10 2585 EN - Den Haag 070 505648

in focus

THE BINOCULAR AND TELESCOPE SPECIALISTS

204 HIGH STREET
Barnet, Herts.
England EN5 5SZ
01-449-1445
01-441-7748

ZEISS WEST	£
Dialyt 7 x 42 BGAT	395.00
Dialyt 10 x 42 BGAT	405.00
All other WEST ZEISS from stock	
LEITZ	
Trinovid 7 x 42 BA	425.00
Trinovid 8 x 40 BA	425.00
Trinovid 10 x 40 BA	425.00
Trinovid 10 x 40 BAN	435.00
All other TRINOVIDS from stock	
CARL ZEISS JENA	
Deltrintem 8 x 30	48.00
Notarem 8 x 32 B	100.00
Notarem 10 x 40 B	130.00

BUSHNELL	£
Spacemaster 20 x - 60 x 60	180.00
Spacemaster 22 x WA x 60	155.00
KOWA	
TSN-1	205.00
TSN-2	195.00
TSN-3	385.00
TSN-4	370.00
20 x WA	60.00
25 x	40.00
40 x	40.00
NIKON	
Fieldscope ed 20 x 60	425.00

HOW TO ORDER

By mail. List the items you require and send sterling money order or credit card number. Please add £10.00 to help with post and packing.
By phone. Just quote your credit card number and we will post goods direct. All goods on 14 days approval.

WE ALSO STOCK
Slik tripods, Manfrotto tripods, Optolyth bins and scopes, Questar, Bresser, Mirador, Swift, Habicht, and more! Phone for info.

PLEASE NOTE ALL PRICES EXCLUDE U.K. V.A.T.

VISA

DIE VOGELWELT

Ornithological Scientific Journal

Papers on population ecology, dispersion, biology of reproduction and feeding, faunistics, distribution, ringing and other items of field ornithology, bird preservation; also observation reports, ecological news, bookreviews, photos.

Highly qualified and recognized experts in their field make up our editorial board. German language articles summarized in English.

Indispensable for serious researchers and ecologists.

Six issues p. a. Subscr. DM 45,– plus postage. Students entitled to 20% rebate on proof of college enrolment.

Enquiries to:
Duncker & Humblot, Publishers
Post Box 410329, D-1000 Berlin 41

het Vogeljaar

Het tijdschrift 'Het Vogeljaar' verschijnt zes maal per jaar en houdt haar lezers reeds 36 jaar op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op het gebied van vogelstudie en vogelbescherming.

'Het Vogeljaar' wordt als het meest informatieve vogeltijdschrift in de Benelux beschouwd.

Omdat het geen commercieel blad is kan de abonnementsprijs uiterst laag gehouden worden.

Door overmaking van *f* 22,50 op postbanknummer **964 472** ten name van penningmeester 'Het Vogeljaar', Laan van Altena 30, 2613 AJ Delft, onder vermelding **'nieuw abonnee'** ontvangt u als welkomstgeschenk onze nieuwe veertiendaagse Vogelkalender, waarvan u na gebruik een vogelboekje overhoudt.

Limicola

das **Magazin für begeisterte Vogelbeobachter**

erscheint zweimonatlich mit ausführlichen Arbeiten über die Bestimmung schwieriger Arten • Mitteilungen über Ökologie, Verhalten und Verbreitung • aktuellen Beobachtungen in Mitteleuropa • interessanten Reisezielen für Vogelbeobachter • Rätselvogel • Literaturbesprechungen • Veranstaltungen... und vielen Schwarzweiß- sowie Farbfotos.

Jahresabonnement im Inland DM 51,–, im Ausland DM 52,50 (incl. Versand).

Zu beziehen über:
Limicola, C. Weber, Thieplatz 6 A, D-3410 Northeim.

Seit August 1987. Noch sind alle Hefte lieferbar.

Subscribers to *Dutch Birding* can claim 25% off a *British Birds* subscription.

The monthly journal for every birdwatcher

British Birds

. . . full of variety . . .
well illustrated . . .
always readable . . .

Why not give 'BB' a try?

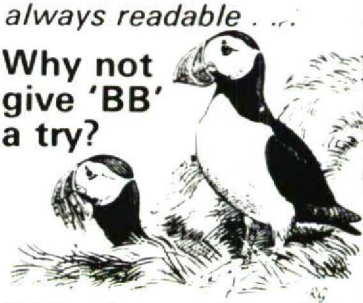

Ask for a free sample copy from Mrs. Erika Sharrock, Fountains, Park Lane, Blunham, Bedford.

dutch birding

editorial address
Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam

editors
Arnoud van den Berg, Tom van der Have, André van Loon, Dirk Moerbeek, Gerald Oreel (secretary 020-730710), Frank Rozendaal, Hans Schekkerman

photographic editor
René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel (010-4508879)

production
André van Loon (coordination 020-869608), Dirk Moerbeek (lay-out), Arnold Veen (distribution)

advertising
Enno Ebels (015-141652), Jaap Eerdmans

subscriptions
DFL 35 (Netherlands) or BF 650 (Belgium and Luxembourg) annually. Other countries in Europe DFL 45, overseas DFL 50. Postal giro account 4148343 in the name of Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam, Netherlands. Bank account 54 93 32 065 of the ABN Bank (Amsterdam) in the name of Dutch Birding Association, Amsterdam. Belgium postal giro account 000-1592468-19 in the name of Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam.

For information, subscriptions, changes of address, and complaints, write to: Dutch Birding Association, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam, Netherlands.

Dutch Birding is the quarterly journal of the Dutch Birding Association. It publishes notes on morphology, distribution and movements of birds in the Netherlands and Belgium and elsewhere, mainly in the Palearctic region. The Dutch Birding Association shares responsability for the Dutch rarities committee.

© Stichting Dutch Birding Association 1989. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0617-2828.

typeset by Nico Swanink, Rozenstraat 5, 2011 LS Haarlem
printed by Rob Stolk BV, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam

dutch birding

jaargang 11 nummer 1 maart 1989 *volume 11 number 1 March 1988*

artikelen
1 Kleine Geelpootruiter bij Oosterland in november 1979 *Henk H Harmsen*
5 Reuzenzwartkopmeeuw in IJsselmeergebied in zomers van 1974-76 *Edward J van IJzendoorn*
9 Vocalizations of Common, Lesser and Arctic Redpolls *Marc Herremans*

notes on asian-pacific birds
16 Status of Elliot's Pitta in Viet Nam *Frank G Rozendaal & Nguyen Cu*

mystery photographs
19 Mystery photograph 30: Little Whimbrel *Frank G Rozendaal*

mededelingen
21 Soortnamen in Dutch Birding *Arnoud B van den Berg*
23 Vorkstaartplevier bij Terneuzen in oktober-november 1987 *Luc Bekaert*
25 Waarnemingen van oostelijke Stormmeeuwen in Nederland *Geert Groot Koerkamp*
27 Caspian Tern with bright red legs *Gerard W M van Aalst*
28 Lesser Short-toed Lark in Portugal *C C Moore*
29 Veldrietzanger bij Zuidland in September 1987 *Wim H P Oudebeek*
31 Bird records in Morocco in December 1987 and January 1988 *Arnoud B van den Berg*

brieven
35 Franklins Meeuw in Nederlands-Belgisch grensgebied in juni-juli 1987 *Gerald Driessens*

recensies
36 A birder's guide to Japan *Gerard H Steinhaus*

recent wp reports
36 Recent wp reports: October, November and December 1988 *Erik Hirschfeld & Gerald J Oreel*

recente meldingen
40 Recente meldingen: oktober, november en december 1988 *Eugène van der Burg, Ruud M van Dongen, Peter W W de Rouw & Gerald Driessens*

aankondigingen
52 EuroBirdnet

verzoeken
52 Atlas of the breeding birds of Arabia
52 Atlas of the breeding birds of Greece
52 Roodpootvalken in Nederland in voorjaar 1988
52 Kraanvogels in Nederland